

Skoleelever på Bambino School i Lilongwe, Malawi.

Foto: Liz Palm

T.v.: Deltaker Tommy Paulsen på et fiskedam-prosjekt i Nkhotakota, Malawi.

T.h.: Skoleelever på Bambino School, som er samarbeidspartner i Malawi.

Foto: Liz Palm

T.v.: Reza Rahman fra Bangladesh, tidligere deltaker, på rådsmøtet i Oslo.

T.h.: Amalie Tofte, deltaker på Bunda College University i Lilongwe, Malawi.

Foto: Liz Palm

T.v.: Spor-prosjektet i Tanzania.
Foto Mwanzo Millinga

T.h.: Tidligere FK-deltaker Wang Ning

T.v.: FK-deltaker
Bjarne Lindebø i
Kenya.

T.h.: Fra Spor-pro-
grammet i Tanzania.
Foto: Mwanzo Millinga

Innholdsfortegnelse

Forord

Organisasjon og sentrale føringer

Partnerskap for utvikling 6

Prioriterte områder

Kulturuttrykk på tvers

Ortopedi i Malawi

Latin-Amerika-engasjement

Fredsbygging

Mikrofinans og kaffeproduksjon

Mediesamarbeid mellom India og Bangladesh

Statistikk partnere

Deltakeren 14

Hva skjer med deltakerne etterpå?

Statistikk deltakere

Nettverk og kommunikasjon 20

Forum 2006

Fredskonferanse i Nepal

Deltakerkonferanse i Guatemala

Media/kommunikasjon

Der mennesker møtes

Nettverk i sør

Hiv/aids nettverk

Kvalitetssikring 29

Evaluering av Fredskorpset

Kvalitetssikring av prosjekter

Kursvirksomhet

Administrasjon og regnskap. 31

Styremedlemmer og ansatte i 2006

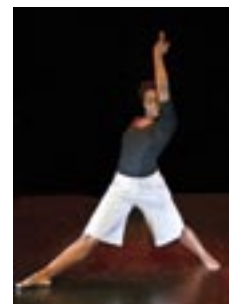
Årsregnskap 2006

FK-deltaker Marit Mastad skrur til et rør i et vannprosjekt i Chiapas, Mexico

Fredskorpsets årsrapport 2006

Trykkeri: Printing
Grafisk design:
Liz Palm

Forsiden viser Iva
Mugalela, FK-delta-
ker på kulturskolen
i Fredrikstad. Foto:
Espen Gresvik Schei.

Forord

Fredskorpset er vellykket!

En uavhengig evaluering offentliggjort i 2006 konkluderer med at Fredskorpset leverer meget gode resultater. Vi utfordres, ikke minst av våre mange partnere, til å arbeide målrettet videre mot å bli enda bedre. En ny strategi for Fredskorpset er utarbeidet i løpet av 2006, og den vil vise at vi både kan lære av erfaring og tenke nytt.

Fredskorpset har igjen tilbakelagt et år med stor og variert aktivitet. Det er i denne årsrapporten naturlig å ta for seg noen av de mange høydepunktene i 2006. Samtidig er vi ydmyke for de mange utfordringene ved å drive utviklingsarbeid gjennom partnerskap med utveksling av deltakere fra en rekke land.

Evaluering. Fredskorpset gjennomgikk i 2006 en meget omfattende uavhengig evaluering utført av det danske konsultentselskapet PEM i samarbeid med norske NUPI. Hovedkonklusjonen er at «Fredskorpset er et relevant og rimelig effektivt apparat for å gjennomføre de overordnede mål innen Norges samarbeid med utviklingsland.»

Viktige deler av virksomheten, for eksempel sør-sør-programmene får meget høy score, mens det nyetablerte FK-senior sees hittil som mindre vellykket. Fredskorpset karakteriseres som «en liten, ubyråkratisk, fleksibel og hjelpsom organisasjon.»

Evalueringen viser at veiledning av partnerne, partnernettverk og utveksling av erfaringer må få enda større vekt. Det som skaper positive resultater for Fredskorpset som helhet er at partnere og dermed FK-deltakere støttes i arbeidet med å bygge kunnskap, kompetanse og kapasitet.

Tor Elden
direktør

Per Kr. Lunden
styreleder

Strategi. Ved etableringen av Fredskorpset i 2000 ble det konkludert at 2006 skulle markere slutten på nåværende FK-strategi. Styret har, både ut fra evalueringens konklusjoner og de mange erfaringer FK har høstet i etableringsperioden, satt i gang arbeidet med en ny hovedstrategi. Den vil bli operativ i første halvår 2007 gjennom en meget konkret strategisk utviklingsplan for 2007 – 2009.

I slutten av 2006 ble deltaker nummer 2500 feiret. Det høye antall deltakere viser at Fredskorpset er en stor organisasjon som har vist sin beretti-

gelse med sin nye partnerskapsmodell. Det er normalt et stort og avgjørende sprang i livet å være deltaker i Fredskorpset. Unge mennesker utfordres og stimuleres til å tenke nytt og gripe muligheter for endring og utvikling.

Sør-perspektivet – det å ta posisjoner, meninger og forslag fra sør på alvor – er et varemerke for FK. Vi i Fredskorpset mener at utviklingslandenes sterke eierforhold til og styring av egen utvikling er avgjørende for at Norge skal lykkes med sin utviklingspolitikk. Norske mål for utviklingssamarbeid må alltid «forstyrres» av alternative synsvinkler og kritiske røster fra sør.

Der mennesker møtes. I tillegg til partnerskap og utveksling av FK-deltakere er nettverksbygging det som karakteriserer Fredskorpset.

Ettersom FK vokser opp- står det enda flere muligheter for nettverk. Med FKs *«Nettverksbygging er det som karakteriserer Fredskorpset»* doble målsetting; utvikling i sør og holdningsendring i Norge, er det viktig å utvikle og styrke nord-sør-nettverk i Norge. «Der mennesker møtes» - arrangementer over hele landet – er spiren til mange nye nettverk og internasjonalt engasjement. Fredskorpset er også en av pådriverne i Tusenårsmåls-kampanjen som ytterligere gir muligheter til «Bringing people together» som er slagordet for alle våre nettverk i nord og sør.

The FK North-South Forum. Det største nettverket er Oslo North-South Forum. Annet hvert år møtes alle våre partnere og mange av våre venner i Oslo. Her er det foredrag, konferanser, seminarer og uformelle treffsteder over flere dager. Høydepunktet i 2006 var arrangementet i Oslo Rådhus hvor tre Nobelprisvinnere og vår egen Utviklingsminister talte. Det er ved slike samlinger

at alle partnerne i Fredskorpset virkelig ser hva de er en del av. Samlingen utvikler fellesskap og stolthet over å være en del av noe stort og viktig. Globale utfordringer – på kort og langt sikt – virker mer håndterbare i internasjonale fellesskap. Fredskorpset står fram som et viktig instrument for utvikling. Styret og Fredskorpsets ledelse og stab tar utfordringen som tilretteleggere. Men hovedarbeidet gjøres av våre mange partnere, deltakere og nettverk over hele verden og i Norge.

Organisasjon og sentrale føringer

Fredskorpset er et statlig forvaltningsorgan underlagt Utenriksdepartementet. Kjernen i Fredskorpsets virksomhet er å forestå utveksling av personell mellom Norge og utviklingsland ved hjelp av partnerskap mellom ulike virksomheter. Fredskorpset forvalter Stortingets bevilgning til dette formålet gjennom en søknadsbasert tilskuddsordning.

I henhold til vedtektene skal Fredskorpset

- bidra til varige bedringer i økonomiske, sosiale og politiske kår for befolkningen i utviklingslandene,
- arbeide for en mer rettferdig verden der grunnleggende menneskerettigheter er realisert,
- skape kontakt og samarbeid mellom enkeltpersoner, organisasjoner og institusjoner i Norge og i utviklingslandene.

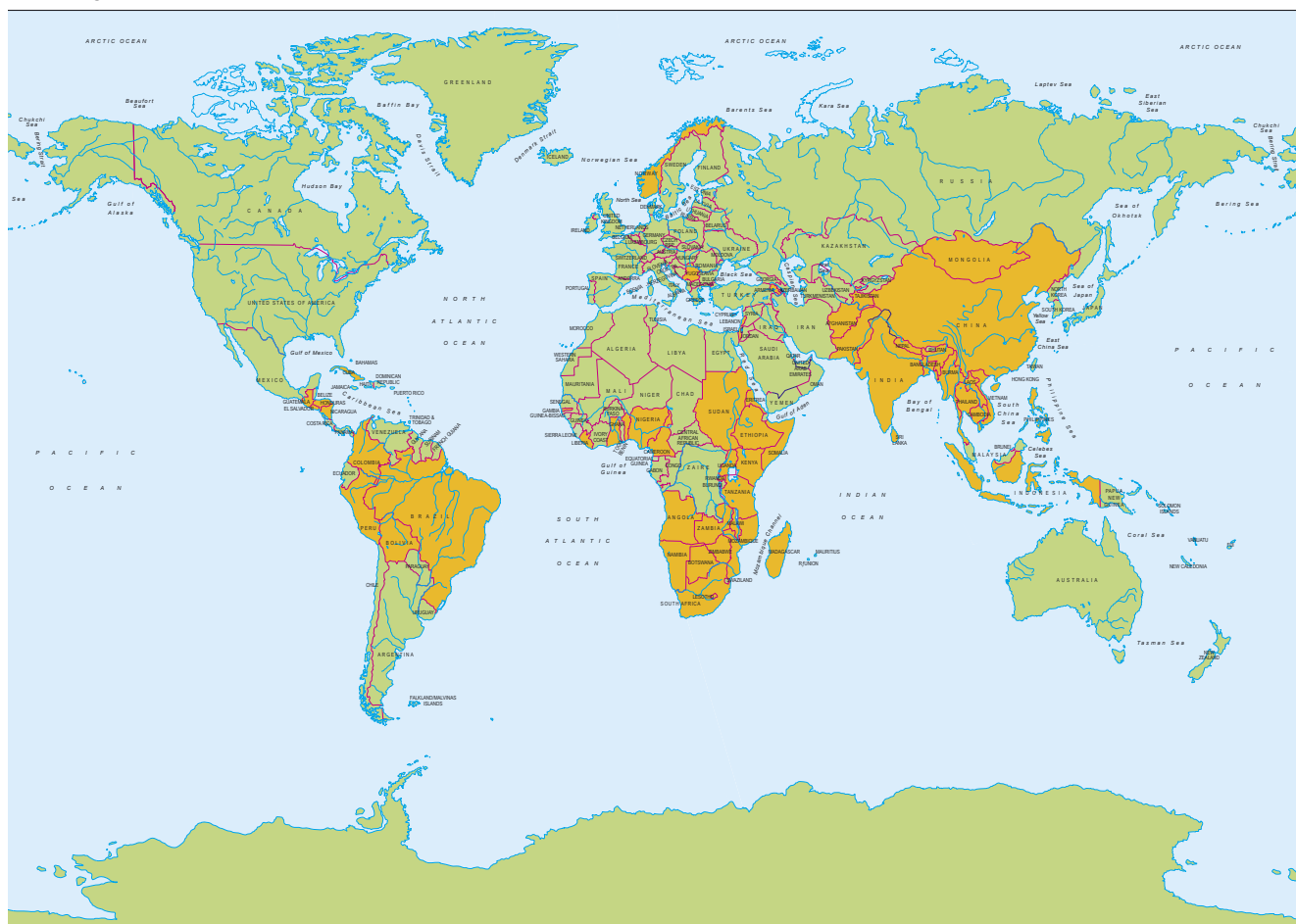
Fredskorpset har to hovedformål

- et *utviklingsmål*, som er i samsvar med de overordnede mål for Norges samarbeid med utviklingslandene
- et *engasjementsmål*, som går ut på å styrke kontakt, samarbeid og solidaritet mellom personer og institusjoner i Norge og i utviklingslandene.

Fredskorpset er en ny måte å tenke bistand og utviklings samarbeid på: Ikke lenger en enveis overføring fra Norge til andre land, men likeverdig utveksling der også godt kvalifiserte, profesjonelle medarbeidere fra land i sør bidrar med sin kompetanse inn i norske institusjoner og bedrifter. Slik utveksling foregår også mellom land i sør.

Fredskorpset er i dag et unikt nettverk av partnere og deltakere i 55 land i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

Kartet viser de 55 landene der Fredskorpset har partnere. Merket i gult.

PARTNERSKAP FOR UTVIKLING

Prioriterte områder

Fredskorpset støtter utveksling av personell mellom organisasjoner og institusjoner i Norge og i land i sør, og mellom land i sør. Fredskorpset får sine føringer gjennom vedtektene og det årlige tildelingsbrevet fra Utenriksdepartementet (UD). I tildelingsbrevet for 2006 ba UD Fredskorpset om å fokusere på følgende områder: Utdanning, helse og hiv/aids, næringsutvikling inkludert landbruk, godt styresett, fredsbygging, bærekraftig utvikling, samt kvinner og likestilling. Med nåværende politiske ledelse har følgende områder blitt utpekt som spesielt relevante for Fredskorpset: Miljø og bærekraftig utvikling, fredsbygging, godt styresett og kvinner og likestilling. Statistikken bakerst i dette kapitlet reflekterer disse føringene.

Programlinjene. Fredskorpset har fire programlinjer: nord-sør-programmet (også kalt hovedprogrammet), sør-sør-programmet, Fredskorpset-ung og Fredskorpset-senior. Fakta om de ulike programlinjene gjengis i tabellen nedenfor.

Partnere. Da Fredskorpset ble startet i sin nåværende form, var en av målsettingene å involvere nye aktører i utviklingssamarbeidet. Samarbeidspartnerne i Fredskorpset kommer fra alle samfunnssektorer, og arbeider innenfor en rekke fagområder. Den største bredden av partnere finner vi i nord-sør-programmet. Frivillige organisasjoner innen miljø, bistand og rettighetsarbeid er blant partnerne i Norge og i sør. Kommuner, skoler, universiteter, og statlige organisasjoner er også med, og det

	FK nord-sør (hovedprogrammet)	FK sør-sør	Fredskorpset-ung	Fredskorpset-senior
Uttekslingsretning	Nord-sør Sør-nord Evt. med sør-sør	Sør-sør	Nord-sør Sør-nord	Nord-sør Sør-nord
Forventede resultater	Institusjonell kompetanseutvikling og brobygging. Internasjonal erfaring og kontakter. Ledertrening. .	Institusjonell kompetanseutvikling og brobygging. Internasjonal erfaring og kontakter. Ledertrening.	Individuell læring, internasjonal erfaring og økt engasjement individuelt. Spesielt fokus på etterarbeid og tilbakeføring av nord-sør info til hjemland. Styrket forståelse, kontakt og samarbeid mellom partnere i nord og sør.	Institusjonell kompetanseutvikling gjennom styrking av sentrale fagpersoner eller personer med lederoppgaver.
Størrelse	Ca 70 partnerskap, ca 180 deltakere pr år	Ca 20 partnerskap Ca 120 deltakere pr år	Ca 20 partnerskap Ca 230 deltakere pr år	Ca 10 partnerskap Ca 20 deltakere
Aldersgrenser	22-35 år	22-35 år	18-25 år	55-70 år (45-70 år for sør-deltakere)
Uttekslingens lengde	Min. ett år, inkl. kurs og etterarbeid	Min. ett år, inkl. kurs og etterarbeid	Uteopphold 3-9 mnd, etterarbeid minst 2 mnd, pluss kurs	Min. ett år inkl. kurs og etterarbeid, evt. delt opp i flere perioder
Kostnader	300-350.000 pr deltaker	Ca. 250.000 pr deltaker	Ca. 100.000 pr deltaker	Ca. 500.000 pr deltaker

Elever av Iva Mugalela på Kulturskolen i Fredrikstad

Fredskorpsets deltaker Iva Mugalela fra Mosambik deltar på en forestilling i Fredrikstad

Fredskorpsets deltaker Marhta Kazeke fra Zimbabwe med elever på Kulturskolen i Fredrikstad. Alle fotos: Espen Gresvik Schei.

er også private bedrifter innen både produksjon, konsulentvirksomhet og teknologiutvikling. Partnerorganisasjonene i sør-sør-programmet er i hovedsak fra det sivile samfunn, men også noen statlige eller halvstatlige organisasjoner og næringslivsaktører er med. I Fredskorpset-ung har mange av partnere tilhørighet innen bistand, kirke og solidaritet, men også her er det en stor bredde. Fredskorpset-senior har et spesielt fokus på helse, utdanning og næringsutvikling.

Forventede resultater. Fredskorpsets programmer gir resultater på flere områder. I arbeidet med ny strategi, peker Fredskorpset på følgende områder hvor fredskorpsprogrammene bidrar:

- Å bygge kapasitet i institusjoner
- Å øke forståelsen mellom ulike individer, institusjoner og nasjoner, bygge broer og fremme fred
- Å fremme global nettverking og økt strategisk samarbeid mellom institusjoner og individer
- Å forstå lederopplæring og individuell kompetansebygging for å skape endringsagenter for en mer rettferdig verden

De ulike programlinjene bidrar i ulik grad til å nå resultater innen disse fire områdene. Mens institusjonell kapasitetsbygging er et viktig mål i de fleste prosjektene i nord-sør-, sør-sør- og seniorprogrammet, har Fredskorpset-ung et sterkere fokus på individuell læring og å skape engasjement blant unge mennesker. Deltakernes tilbakeføring av kunnskap og erfaringer etter hjemkomst er viktig i alle programlinjer, og særlig i Fredskorpset-ung, hvor fokuset ligger på nord-sør informasjonsarbeid. Partnerne og deltakerne gjennomfører etterarbeidet på ulike måter, fra interne seminarer til å arrangere festivaler.

Avtalestrukturen. Partnerne inngår en partneravtale seg imellom, der de blir enige om målsettingene med utvekslingen og deltakernes arbeidsoppgaver. På grunnlag av partneravtalen, signerer Fredskorpset en samarbeidsavtale med en av partnerne, denne kalles primærpartneren. Den eller de andre partnerne i samarbeidet kalles sekundærpartnerne. I noen tilfeller arbeider deltakeren

et annet sted enn hos primær- eller sekundærpartneren, enten hele eller deler av oppholdet, denne kalles gjerne co-partner. Primærpartner er vanligvis, men ikke nødvendigvis, basert i Norge dersom en norsk partner er med i samarbeidet.

Kulturuttrykk på tvers

Nord-sør-program

Fredrikstad kommune ble kåret til årets kulturskolekommune 2006. I begrunnelsen ble det blant annet pekt på kulturskolens internasjonale engasjement. I over ti år har kulturskolen samarbeidet med institusjoner og organisasjoner i flere land i det sørlige Afrika. Fra en forsiktig begynnelse i Zimbabwe i 1993 med noen få personer involvert er i dag afrikanske musikk- og dansepedagoger en del av hverdagen for flere hundre skoleelever ikke bare i Fredrikstad, men i hele Østfold. På samme måte er norske musikkpedagoger i aktivitet i Zimbabwe og Mosambik, mens dansepedagoger fra Mosambik underviser i Zimbabwe.

Kulturskolen i Fredrikstad samarbeider med Zimbabwe Association of Music Educators, Zimbabwe College of Music, Escola Nacional de Artes Visuais, Escola Nacional de Danca og Escola Nacional de Musica, de tre sistnevnte i Mosambik. I fredskorpsprogrammet MONOZI har både nord- og sørpartnere som målsetting å bygge kompetanse innen områdene musikk, dans og visuelle kunsthøgskole, - afrikansk så vel som vestlig. Partnerne ønsker å utforske og lære om hverandres kulturuttrykk samt utveksle læringsmetoder.

Den første fredskorpsutvekslingen startet i 2004 da to zimbabwiske musikere og musikkpedagoger kom til Fredrikstad og to norske musikkpedagoger og musikere reiste til Zimbabwe. Ved utgangen av 2006 har 17 deltakere vært involvert i utvekslingsprogrammet, 10 fra sør og 7 fra nord.

Nye nettverk i nord og sør. En av de positive erfaringene er nettverksbygging både i nord og i sør. Kulturskolen i Fredrikstad har involvert seks barneskoler, «Den

Ortoped Marianne Abrahamsen sammen med tidligere fredskorpsdeltakere Patric Govati og Wilson Nanungu.

Wilson Nanungu lager en gipsavstøpning av en amputerte fot, for å kunne lage protese. Fotos: Liz Palm

Eliza Zhuwawo ble bitt av en krokodille da hun vasket klær i elva. Queen Elisabeth Hospital.

Marit Mastad skrur til et rør i et vannprosjekt i Chiapas, Mexico

kulturelle skolesekken» og Kunsthøgskolen i Oslo som arenaer for FK-deltakerne. Gjennom dette nettverket når man fram til barn og unge som gjennom skoleåret får oppleve flotte musikere, dansere og pedagoger fra det sørlige Afrika.

Foruten mange små forestillinger på skolene i 2006 der FK-deltakerne fra Zimbabwe og Mosambik deltok, har Kulturskolen arrangert to store forestillinger som en avslutning på deltakernes opphold. Avslutningsforestillingen for de tre deltakerne fra Zimbabwe; Martha, Lengony og Tipei, ble kjørt for tre fullsatte saler i Fredrikstad, der 93 elever fra seks barneskoler i tillegg til Kulturskolen deltok. Her fikk publikum oppleve et gjennomsnitt av hva elevene hadde lært av sine zimbabwiske og mosambianske lærere.

Kulturskolens erfaringer er at forestillinger og konserter er en viktig del av deltakernes oppgaver. Det er en flott måte å få vist lokalsamfunnet hva barn og unge har lært av fredskorpsdeltakerne.

Ortopedi i Malawi

Nord-sør-program

Sophies Minde har siden 2004 hatt utvekslingssamarbeid med Queen Elisabeth Hospital i Blantyre, Malawi. For tiden er Marianne Abrahamsen fredskorpsdeltaker i Malawi, og jobber blant annet sammen med Patric Govati og Wilson Nanungu, som begge har vært på utveksling hos Sophies Minde i Oslo.

Marianne sier det er en fordel at hun har kolleger som har vært i Norge, fordi de dermed har felles referansebakgrunn. Teknologien for utvikling av proteser er lik i Malawi og Norge, det er bare materialene som er forskjellig. I tillegg er yrket mer spesialisert i Norge forteller Patric, noe som henger sammen med at det kun er fire praktiserende ortopediingeniører i hele Malawi. Til sammenlikning er det 20 ingeniører bare på Sophies Minde. Patric legger til at utvekslingen har gitt sykehuset i Blantyre nye og bedre rutiner. I dag besøker for eksempel ortopedene pasienter på landsbygda en gang i uka, og når dermed ut til grupper som tidligere ikke har fått hjelp.

«Uttekslingen styrker og forbedrer rutinene på sykehuset, og er en god motivasjon for de ansatte»

Lærte noe nytt hver dag. Både Wilson og Patric snakker svært entusiastisk om sitt opphold i Norge, og sier de lærte noe nytt hver dag. Robster Nyrienda, som er prosjektansvarlig på Queen Elisabeth Hospital, bekrefter at utvekslingen styrker og forbedrer rutinene på sykehuset, og er en god motivasjon for de ansatte.

Tidligere norske deltakere Gunhild Aasen og Tone Øygard, jobbet mye med å skaffe materialer, bygge opp pasientjournaler og drive opplæring i data for sykehuspersonellet. Røde Kors donerer materialer som ortopediingeniørene trenger for å lage proteser. Her brukes polypropylen, siden dette er et rimelig og holdbart materiale, og de norske deltakerne startet sitt opphold i Afrika med et to-ukerskurs i Etiopia for å lære den lokale protese-teknologien som gjør bruk av bare dette materialet.

Nylig returnerte to malawiere fra Tanzania, der de har tatt ortopediutdanningen som ikke finnes i Malawi. Den ene av disse skal på utveksling til Norge i løpet av 2007, den andre blir et kjærkomment tilskudd på sykehuset i Blantyre. Behovet er enormt. Infeksjoner i sår kan resultere i at beinbrudd ender med amputasjon. Den største utfordringen for den ortopediske avdelingen på Queen Elisabeth Hospital er likevel poliopasienter som trenger skinner. Polio er et virus som kan lamme deler av kroppen. Dette problemet vil imidlertid avta, i og med at alle i dag vaksineres mot polio.

Latin-Amerika-engasjement

Ung-program

Latin-Amerikagruppene i Norge (LAG) har sendt solidaritetsbrigader til Latin-Amerika i over 25 år, og før Fredskorpset ble etablert mottok organisasjonen støtte til dette arbeidet fra NORAD. Brigadeprosjektet er i dag en del av Fredskorpset Ung. Hovedmålsetningen til LAG er å skape bevissthet og økt engasjement omkring forholdene i Latin-Amerika. Utveksling har vist seg å være et nyttig verktøy i dette arbeidet.

Kunnskapen og erfaringene deltakerne tilegner seg bidrar til økt innsikt og engasjement for nord-sør-spørs-

Katrine Sivertsen på økologisk kålåker sammen med David, Marbella og José

Solidaritetsfestival i Oslo. En viktig del av brigadistenes etterarbeid.

Sovesal på Robben Island. Foto: Tor Hultmann

mål. For de norske deltakerne er brigadeoppholdet ofte første skritt inn i det norske organisasjonsmiljøet og LAG erfarer at mange bidrar både som aktivister og styremedlemmer etter endt utveksling. Det er også flere tidligere brigadister som har blitt aktive i andre organisasjoner.

med ulike bonde-, miljø- og solidaritetsorganisasjoner i Norge. I Brasil eier én prosent av befolkningen 50% av jorda. MST peker på at denne type jordbruk sjelden kommer lokalbefolkningen til gode. Store jordeiere og multinasjonale selskaper bidrar lite til lokal utvikling og økonomisk vekst, forteller Selma Santos og Tiago Alves, sør-deltakere fra MST til Natur og Ungdoms magasin «Putsj» (nr. 5/2005)

«Den måten vi lever på her kan ikke sammenlignes med livet hjemme i Norge. På landsbygda bor folk enkelt; jordgulv, åpen ild, vann i balje, latrine i bakgården, uten strøm, men med høner og ender, hunder og griser om hverandre»

Kari Gardsjord Lio, brigadist til Nicaragua våren 2006

Med vekt på informasjon. LAGs brigader til Latin-Amerika har kontinuerlig fokus på informasjonsarbeid under uteoppholdet. Deltakerne bor hos vertsfamilier og tar del i dagliglivet til lokalbefolkningen. På denne måten får de førstehåndskunnskap

om forholdene i landet de bor, noe de forteller om i sine jevnligte nyhetsbrev som sendes til abonnenter i Norge. Mange av brigadistene får også oppslag i media før, under og etter uteoppholdet.

Solidaritetsfestival. De to siste årene har en viktig del av brigadenes etterarbeid vært planlegging og gjennomføring av solidaritetsfestival i Cubaparken i Oslo. På denne festivalen rettes fokuset blant annet mot retten til å bestemme over egen utvikling, basert på de erfaringer deltakerne sitter med etter endt brigadeopphold. Ved å kombinere temaet utvikling med konserter, appeller, aktiviteter for barn, aktivitetsverksted og rettferdig marked når LAG ut med sitt budskap til flere hundre personer i løpet av festivalen.

Sør-fokus i Norge. Gjennom samarbeidet med folkelige bevegelser i Mexico, Mellom-Amerika og Brasil har LAG greid å sette Latin-Amerika på dagsorden i ulike sammenhenger. Deltakere fra «de jordløses bevegelse» (MST) i Brasil har bidratt til å knytte kontakter

«Jeg har en stund fundert på i hvilken grad det er etisk forsvarlig å leve slik som vi gjør i Norge i dag: Eie så mye, bruke så mye, reise så mye, når vi vet at så mange har problemer nok med å få mat på bordet. Jeg har konkludert med at nei, det er det ikke»

Per Ivar Thorstad, brigadist til Nicaragua høsten 2006

Fredsbygging

Senior-program

Stiftelsen Arkivet i Kristiansand er et senter for historiefremidling og fredsbygging – gjennom dokumentasjon, forskning, undervisning og kulturformidling. Med utgangspunkt i lokale hendelser under den annen verdenskrig trekkes paralleller til dagens samfunnsforhold. Målet er å styrke arbeidet for grunnleggende menneskeverd, demokrati og holdningsdannelse. Hovedmålgruppen er skoleungdom. Mellom fem og seks tusen skoleelever i tillegg til rundt to tusen andre besøkere hvert år huset som i krigsårene 1942-45 fungerte som Gestapos hovedkvarter på Sørlandet. Her får de tilbud om guidet omvisning av personer som på ulikt vis står i nært forhold til Arkivets historie. I tilknytning til omvisningen tilbys undervisning innenfor relevante emner.

Robben Island Museum. I 2005 startet Arkivet et samarbeid med Robben Island Museum som har resultert i fredskorpsutveksling under Fredskorpsets seniorprogram. Robben Island Museum (RIM) ble opprettet i 1997, og driver nå utdanningsprogram for skoler, ungdom og voksne, de har et besøksenter og driver forskning på fredsbygging. Robben Island har rundt 400.000 besøkende hvert år.

Den overordnede målsettingen for partnerskapet har vært å dele erfaringer fra historie og skape et institusjonelt samarbeid der man kan lære av hverandre og utvide hverandres nettverk. I begge land er det viktig å for-

PROSJEKT-SYKLUSEN

Partnere søker om midler til forundersøkelse for felles planlegging av utvekslingsprosjektet

Forundersøkelsen gjennomføres, med gjensidige besøk

Partnere søker om samarbeidsavtale med FK

Samarbeidsavtale signeres

Partner deltar på partnerkurs i regi av FK

Deltakere rekrutteres av partner

Deltakerne deltar på forbedringskurs i regi av FK og reiser til vertslandet

Deltakerne ankommer vertspartner, arbeider der

Partnere avholder partnernemøte for å evaluere prosjektet så langt. Evt. søknad om ny utveksling med FK

FK-stab besøker prosjektet for prosjektgjennomgang, og/eller partner og deltaker deltar på FKs nettverkssamling i landet

Deltaker avslutter sitt opphold hos vertspartner

Deltaker deltar på hjemkomstsamling i regi av FK, sammen med representant for partner

Deltaker gjennomfører etterarbeid i hjemlandet for å formidle sine erfaringer

Partner leverer sluttrapport til FK

Partner søker evt. om videreføring av sitt utvekslingsprogram. FK godkjenner og signerer ny avtale

Møte i et av mikrofinansprosjektene i Bangladesh. Foto: FK Asia.

midle til den oppvoksende generasjon at de overgrep som har skjedd tidligere ikke må gjentas, verken i Sør-Afrika eller Norge.

Fra sør-afrikansk side ønsker man å lære mer om Arkivets oppbygging av bibliotek og database samt hvordan man underviser skoleklasser. Arkivet ønsker å utvide sin historieundervisning ved å sammenligne med Sør-Afrikas motstandskamp og frihetskamp.

Den norske deltakeren Tor Hultmann påpeker likhetene mellom kampen mot nazismen og kampen mot apartheid. I sin jobb på Robben Island har han deltatt på mange guidede turer og innledet med å sammenligne Norge og Sør-Afrika og om Norges frigjøringskamp under 2. verdenskrig. Dette har vakt interesse fra de besøkende, som kommer fra hele verden.

Vusumzi Mcongo, tidligere fange fra Robben Island, er nå fredskorpsdeltaker hos Stiftelsen Arkivet. Vusumzi Mcongo var fange på Robben Island fra 1978-1990. Han ble arrestert for «sabotasje» og «terrorisme». På Robben Island satt han blant annet sammen med

Nelson Mandela og Gowan Mbeki (far til dagens president i Sør-Afrika).

Tidligere fange sammen med Mandela. Vusumzi Mcongo har jobbet med skolebesøk både i Kristiansand og i andre deler av landet, besøkt organisasjoner, og guidet på Arkivet der han, som Tor Hultmann i Sør-Afrika, har sammenlignet norsk og sørafrikansk historie og frihetskamp.

RIM ønsker å fortsette utvekslingsprogrammet, bl.a. fordi de ser det som viktig å ha med en hvit mann inn i RIM med en annen bakgrunn enn de hvite fangevokterne som RIM «arvet» etter at Robben Island ble nedlagt som fengsel.

Mikrofinans og kaffeproduksjon

Sør-sør-program

Strømmes utvekslingsprogram ble påbegynt i 2005-2006 med fem deltakere. Fase to (2006-2007) består av partnerorganisasjoner i Sri Lanka, Bangladesh og Øst-Timor. Det overordnede målet for utvekslingen er å øke kapasiteten hos grasrotpartnere innen mikrofinans, næringsutvikling, regnskap og finans. Utvekslingen har også som mål å bidra til rehabilitering av kaffeindustrien i Øst-Timor.

Øst-Timor er et nytt land, som ble ødelagt både før og etter løsrivelsen fra Indonesia. Infrastruktur og jordbruk ble fullstendig knust. Det mest umiddelbare behovet for landet nå er å gjenoppbygge infrastrukturen og å sørge for at folk får mat.

Fordi kaffe er et viktig jordbruksprodukt, vil forbedring av kaffeproduksjonen hjelpe med å snu katastrofen i landet.

FK-deltakeren fra Sri Lanka som er utvekslet til Øst-Timor, D. M. R. Kumarasiri Dissanayaka, har

«Å være med i dette programmet er veldig viktig for meg. Det er min første internasjonale erfaring, og jeg får muligheten til å bli kjent med folk med forskjellig bakgrunn»
Dissanayaka, deltaker på utveksling i Øst-Timor

Barn som er med i førskoleprosjekt i Bangladesh.

FK-deltaker Dissanayaka og bønder i Øst-Timor med frø og planter til kaffeproduksjon.

FK-deltaker Subhajit Dasbhaumik jobber med et videoprojekt i Bangladesh.

«Utvekslingsperioden i Bangladesh har gitt meg nye perspektiver, og økt min kunnskap om hva som skjer i andre deler av verden. Jeg får også ideer om hvordan jeg skal iverksette og forklare ny kunnskap til mine landsmenn når jeg drar tilbake til landet mitt»
Cesaltino, deltaker på utveksling i Bangladesh

bidratt med teknisk ekspertise til de lokale bøndene, slik at de kan skape et levebrød av kaffeplantasjene. Dissanayaka har hjulpet til med å etablere kaffebondegrupper og felles frø- og planteproduksjon. Andre avlinger kan også opparbeides i tilknytning til kaffeproduksjonen, som

selv og partnerne var overrasket over hvor godt han fylte den.

Partnerskapet Drik har utveksling innenfor medie-sektoren. Partnerskapet startet i 2004, og prosjektet, som gikk inn i sin tredje fase i 2006, har en uvanlig tilnærming mot media og medieproduksjon. Partnerne har som mål er å skape større ansvarsfølelse hos journalister og fotografer i bruken av bilder og tekst. Det er også et mål å styrke utviklingslandenes rolle i det internasjonale mediemarkedet.

skoggetrær, frukttrær og trær for tømmerproduksjon.

Dissanayaka er langt hjemmefra, men arbeidet i Øst-Timor står hans hjerte nær. Før han ble FK-deltaker, jobbet han som jordbruksutviklingskonsulent for Small Organic Farmers' Association. Der var han ansvarlig for 20 bondefellesskap i Kandy, Matale og Haputale.

Under Subhajits ledelse har den audiovisuelle avdelingen i Dhaka blitt radikalt forandret. Avdelingen hadde flere problemer før Subhajit kom, men Shahidul Alam, daglig leder av Drik Bangladesh, skryter av Subhajits bidrag: Subhajit jobbet ikke bare med å utvikle flere AV-prosjekter, men motiverte kolleger til å spesialisere seg på nye områder som dokumentar. Dette er også noe hans arbeidsgiver Drik India har spesiell interesse av. Som følge av Subhajits profesjonelle holdning og innsats, anser daglig leder Shahidul Alam at Subhajit har «bygd en bro mellom Drik India og Bangladesh», og de to mediebedriftene vurderer nå framtidig forretnings samarbeid.

Bangladesh. Strømmestiftelsen Øst Timor har sendt sin deltaker, Cesaltino Guterres Lopez da Cruz, til Bangladesh for å lære om samfunnsutvikling og beslektede områder som lokal mobilisering, styrking av kvinners rettigheter, utdanning for barn, urbefolkningsrettigheter, sosial organisasjonsutvikling og samfunns helse. Cesaltino er også her for å lære om mikrofinans, et område Bangladesh har mye erfaring fra, jfr. utdelingen av Nobels Fredspris for 2006 til Muhammad Yunus og Grameen Bank. Cesaltino skal jobbe for Grameen Bank mot slutten av utvekslingsperioden.

Mediesamarbeid mellom India og Bangladesh

Sør-sør-program

Subhajit Dasbhaumik er en beskjeden mann. Men bak den lave stemmen og forsiktige væremåten, ser det ut som FK-deltakeren har opplevd en ny vår. I løpet av utvekslingen fra Drik India i Kolkata, India til Drik Picture Library Ltd. i Dhaka, Bangladesh, ble Subhajit utnevnt til leder av audiovisuell avdeling. I løpet av utvekslingen fant han seg godt til rette i sin nye rolle, og både han

Større ansvar. Utvekslingen har tvunget Subhajit til å bli mer moden og ansvarsbevisst. Etter hjemkomsten har han fått større ansvar. Han kan nå forhandle med klienter og lede tolker og skuespillere i videoproduksjoner på vegne av Drik India.

Subhajits forbindelse til Bangladesh gjorde det kanskje enklere for ham å finne seg til rette i vertslandet. Subhajits bestefar tok med familien fra det som nå er Bangladesh til India etter at Britisk India ble delt i India og Pakistan. «Fra jeg var gammel nok til å huske har jeg hørt besteforeldrene mine og min far mimre om landet de mistet...de ville gjerne dra tilbake, men var ute-stengt», forteller Subhajit. Faren hans ringte ham hver

«Partnerne har som mål er å skape større ansvarsfølelse hos journalister og fotografer i bruken av bilder og tekst»

dag gjennom utvekslingen for å høre hva slags mat Subhajit spiste i Dhaka for å «minnes mat fra barndommen». Han ba til og med sønnen gifte seg med en fra Bangladesh.

Utvekslingen har gitt Subhajit muligheten til å komme nærmere sine røtter. Subhajit beskrev utvekslingen som en «foryngende, stimulerende og katalyserende suksess» for ham selv. På samme måte har hans kompetente deltakelse vært en suksess for partnerskapet.

Nordisk-Afrikansk universitetssamarbeid Senior-program

Fredskorpset inngikk våren 2006 en samarbeidsavtale med Universitetet i Bergen om å støtte en utveksling av to seniordeltakere mellom Senter for Utviklingsstudier (SUS) i Bergen og University of the Western Cape, International Relations, i Sør-Afrika. Målet var å få på plass det formelle og organisatoriske rammeverket som skal danne grunnlag for opprettelsen av Southern African Nordic Centre, et senter for samarbeid innen høyere utdanning, nyskaping og utvikling med hovedkvarter i Cape Town.

Southern African Nordic Centre er nå opprettet som et samarbeid mellom universiteter i åtte ulike land; fire nordiske universiteter: Universitetet i Bergen (Norge), Universitetet i Aarhus (Danmark), Universitetet i Uppsala (Sverige) og Universitetet i Turku (Finland), og fire Universiteter i det sørlige Afrika: Malawi, Cape Town, Zambia og Namibia. University of Western Cape melder i en pressemelding ved opprettelsen av senteret at «Dr Kjetil Flatin, a retired senior academic and administrator from Oslo, funded through the generosity of the Norwegian Fredskorpset» har vært en viktig koordinator i oppstarten av senteret.

Statistikk partnere

Antall partnere

Totalt antall partnere involvert i planleggings- og gjennomføringsfasen av fredskorpsprosjekter pr. 31/12 2006 er 468. Av disse befinner 148 seg i Norge, 320 i land i sør (primær-, sekundær og co-partnere). Antall land: 55

Partnere etter samfunnssektor

	2006	2005	2004
Offentlig og halvoffentlig sektor	39	41	40
Privat sektor	13	12	9
Sivil sektor	48	47	51
Totalt	100%	100%	100%

Fredskorpset ønsker å nå ut til en bredde av organisasjoner og virksomheter i samfunnet. Fredskorpset øker i privat sektor.

Prosjekter fordelt etter prioriterte områder i norsk bistand

	2006	2005
Utdanning	22	23
Helse og Hiv/Aids	16	12
Godt styresett	12	16
Næringsutvikling inkl. landbruk	16	15
Miljø/bærekraftig utvikling	9	11
Fredsbygging	6	7
Andre områder	19	17
Totalt	100%	100%

Fredskorpsprosjektene innhold retter seg i stor grad mot prioriterte områder i norsk utviklingssamarbeid, jfr. St. meld. 35 (2004-2005) og den nye regjeringens prioriterte områder kvinner og likestilling, miljø/bærekraftig utvikling og fredsbygging.

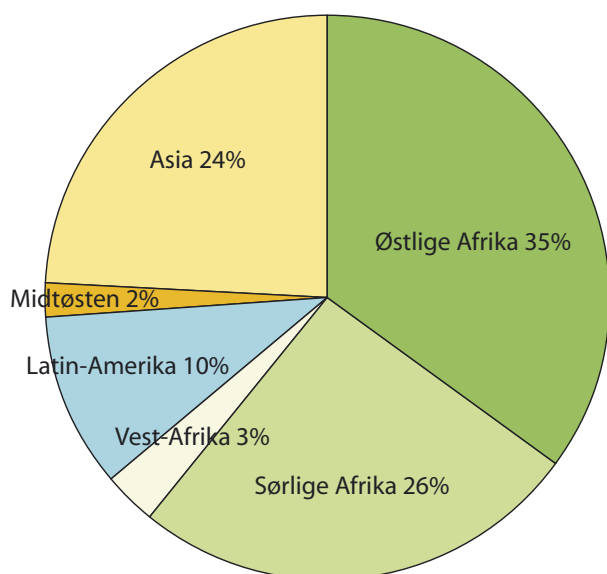
Fredskorpsets satsning på kvinner og likestilling framgår ikke av oversikten over. Fredskorpset støtter en del kvinneorganisasjoner direkte, men ser det som sin aller viktigste oppgave å sikre kvinners deltakelse som fredskorpsdeltakere på lik linje med menn.

Fordeling av partnere

Hovedsamarbeidsland	42%
Samarbeidsland	33%
Andre land	25%
Totalt	100%

75% av partnerne Fredskorpset støtter befinner seg i Norges hovedsamarbeidsland og andre samarbeidsland.

Partnere i sør etter verdensdel

Nesten to tredjedeler av partnerne i sør er i Afrika, mens en fjerdedel er i Asia. Fordelingen er nesten uendret fra 2005.

Hvilke land befinner partnerne seg i?

Land	Antall
Uganda	40
Tanzania	33
Malawi	22
Kenya	20
Sør-Afrika	18
Sri Lanka	14
Zambia	14
Guatemala	11
Bangladesh	10
India	9
Zimbabwe	9
Etiopia	8
Nepal	8
Kina	6
Madagaskar	6
Mosambik	6
Namibia	6
Nicaragua	6
Eritrea	5
Ghana	5
Andre land	64
Totalt	320

Primærpartnere og sekundærpartnere i sør i planleggings- eller gjennomføringsfasen fordeler seg slik på land. Oversikten viser land med fem partnere eller mer. De aller fleste av disse landene er blant Norges hovedsamarbeids- og samarbeidsland (bare Zimbabwe, Nami-

bia og Ghana er utenom). Selv om Fredskorpset støtter prosjekter i hele 55 land, er hovedinnsatsen rettet mot et mye mindre antall land.

Fredskorpsets støtte til de minst utviklede landene (MUL)

Hovedprogrammet	72,1%
Sør-sør Afrika	99,6%
Sør-sør Asia	83,0%
FK-ung	72,2%
FK-senior	67,9%

I henhold til Fredskorpsets vedtekter, skal minst 50% av Fredskorpsets tilskudd gå til prosjekter som involverer de minst utviklede landene (MUL-landene), slik de er klassifisert av OECDs Development Assistance Committee. MUL-andelen er høy på alle programlinjer, og særlig i sør-sør-programmene.

Norske partnere fordelt etter fylke

Fylke	Ant. Partnere
Oslo	45
Hordaland	14
Vest-Agder	14
Akershus	12
Rogaland	8
Vestfold	8
Sør-Trøndelag	7
Troms	7
Østfold	6
Buskerud	5
Møre og Romsdal	5
Hedmark	4
Telemark	4
Nord-Trøndelag	3
Nordland	2
Sogn og Fjordane	2
Aust-Agder	1
Finnmark	1
Totalt	148

148 norske organisasjoner, bedrifter og institusjoner er involvert i fredskorpssamarbeid, enten som hovedkontraktspart overfor Fredskorpset eller som arbeidssted for fredskorpsdeltakere. Disse er spredt utover hele Norge, noe som er i tråd med Fredskorpsets mål om å nå ut til hele landet.

DELTAKEREN

Noen av deltakerne i Malawi. F.v. Gift Singo, Tommy Paulsen, Marianne Abrahamsen, Stig André Haug og Lise Edvardsen

Deltakerne er Fredskorpsets viktigste ressurs. Fredskorpsets overordnede mål så vel som partnerskapsens målsettinger kan bare nås gjennom en vellykket utveksling av deltakere.

Gjennom deltakerne vil hjemmepartner og vertspartner få ny kunnskap. I tillegg vil deltakernes nærmeste omgivelser hjemme og ute få mulighet til å se verden fra nye perspektiver. Deltakerne blir endringsagenter, som forhåpentlig kan gi varig virkning. For den enkelte deltaker er utvekslingen også en unik mulighet til å utvide egen horisont og få erfaringer som gir karrieremessige konsekvenser. Vi har samlet noen av deltakerne fra 2006 som på forskjellig vis har brukt utvekslingsperioden som springbrett til videre utfordringer.

Journalist Wang Ning (30)

Fra: China Forum of Environmental Journalists

Til: Forum of Environmental Journalists, Bangladesh

Kinesiske Wang Ning jobbet i 2005 som eneste kvinne blant 24 menn i Bangladesh. Journalisten forlot jobben i China Economic Times for å lære mer om Bangladesh og utvikle seg faglig som journalist og personlig som menneske. På åtte måneder tok hun språkundervisning

i Bangla, publiserte artikler i både bengalske, kinesiske og engelske aviser og reiste rundt i landet. – Bangladesh har kommet lenger enn Kina når det gjelder pressefrihet, sier Wang Ning. – Jeg leste 18 aviser daglig mens jeg jobbet i Dhaka. Bengalerne er hardtarbeidende og stiller tøffe spørsmål. Wang Ning forteller at hun gjennom intervjuer og samtaler med mennesker fra ulike samfunns lag lærte mye om landets politikk, økonomi, kultur og sosiale koder.

Sør-sør-utvekslingen har gitt Wang Ning, med kallenavnet «den kinesiske prinsessen», både faglige og personlige erfaringer som hun mener har endret henne for alltid.

– Sammenlignet med et menneskes gjennomsnittlige levealder på 60 år er åtte måneder en kort periode, men utvekslingen har vært så full av inntrykk, opplevelser og erfaringer at det blir en viktig periode i livet mitt. Jeg har lært både av de gode og de mindre gode opplevelsene i Bangladesh, sier Wang Ning.

Selv om man kanskje skulle tro at kultursjokket blir mindre ved en sør-sør utveksling enn en nord-sør-utveksling opplevde Wang Ning store forskjeller mellom

Deltakere fra det afghanske judoforbundet på utveksling i Norge.

Jawied Folad, Afghanistan

Kommer fra det afghanske judoforbundet, som jobber med «Judo for fred» i samarbeid med Norges Judoforbund.

Jawied, fra det afghanske judoforbundet, skal være i Norge i tre måneder. Han håper på god kommunikasjon med judoutøvere og andre nordmenn.

Jawied ønsker å finne mer ut av hvordan judoforbundet blir bygget opp her, hvordan både yngre og eldre utøvere trener, hvordan strukturen i sports-Norge er bygget opp, hvordan pengestøtten er og hvor mye som brukes på idrett her i landet.

Som han ser det, er det svært annerledes fra Afghanistan. Der blir det brukt lite på idrett, siden det meste går til gjenoppbygging. I Norge er det mange fasiliteter, trenere, dommere, støtte fra staten. Han ønsker å finne mer ut av hvordan finansieringen er her. Han har allerede vært i Iran og sett at ting gjøres annerledes der også.

Her i Norge vil han også være med på å formidle hvordan ting er i Afghanistan. Han

skal besøke ulike klubber, trene barn og vil da bruke sin erfaring fra Afghanistan. Han skal også møte landslaget og vil komme med innspill der han gjør ting på en annen måte, vise teknikker og være med på konkurranser.

Wang Ning er journalist og har vært åtte måneder i Bangladesh som fredskorpsdeltaker.

Bjarne Lindebø er fysioterapeut, og har vært fredskorpsdeltaker i Kenya gjennom KRIK. Her sammen med Elly fra CHRISHC Nairobi.

Fysioterapeut Bjarne Lindebø på eliteseriekamp.

Kina og Bangladesh. Hun nevner selv kommunikasjonsproblemer, ulike arbeidsmetoder/miljøer, store forventninger til henne og følelsen av å være en fremmed, var utfordringer hun måtte takle. Hun har imidlertid et godt råd til hva andre fredskorpsdeltakere bør pakke med seg i kofferten for å få et utbytterikt opphold: smil, respekt, styrke, nysgjerrighet, tålmodighet, en positiv holdning, ikke for høye forventninger, et åpent sinn, kjærlighet og oppriktighet.

Utvexlingen gjennom det norske Fredskorpset gjorde Wang Ning nysgjerrig på Skandinavia. I dag studerer hun «War and Peace journalism» ved Ørebro universitet som har et samarbeid med Høgskolen i Oslo.

Fysioterapeut Bjarne Lindebø (25)

Fra: Kristen Idrettskontakt (KRIK)

Til: Mathare Youth Sports Association (MYSA)

– Jobben i Kenya bar meg videre til drømmejobben her i Norge. Jeg kunne ikke fått en bedre start på arbeidskarrieren min, sier Bjarne Lindebø, som nå jobber på Mensendieck Klinikken Fysioterapi AS. Bjarne har vært fredskorpsdeltaker i Kenya i ett år, og her følger utdrag fra hans blogg på www.fredskorpset.no:

«Da turnusperioden min gikk mot slutten begynte jeg og min kone Kirsti å planlegge høsten. Vi var begge interesserte i å reise til utlandet for et år. Jeg ønsket å bruke fysioterapien i utviklingsarbeid, mens hun skulle skrive

feltoppgave i forbindelse med Utviklingsstudier. Etter mye om og men havnet vi til slutt i Kenya, landet jeg tilbrakte mine åtte første leveår.

Sammen med en annen fysioterapeut, Marianne Lislevand, jobber jeg for MYSA, som er Afrikas største idrettsorganisasjon drevet av ungdommer fra Mathare-slummen. MYSA har per i dag ca 16.000 medlemmer, fordelt på omtrent 1000 fotballag. Vi jobber også for CHRISC East Africa (Christian Sports Contact), som er søsterorganisasjonen til KRIK. MYSA og CHRISC gir ungdom en sjanse gjennom sport, men på grunn av manglende kunnskap om idrettskader har vi erfart at det er mange som har fått, og får, sin fremtid ødelagt som følge av skader. Utvexlingen av fysioterapeut til disse to organisasjonene ble startet opp høsten 2004 av KRIK og Fredskorpset. Målet for utvexlingen er i hovedsak å overføre kunnskap om å behandle og forebygge idrettskader til nøkkelpersoner i MYSA og CHRISC.

Sett med våre vestlige

øyne er kunnskapen om kropp og helse lav her i Øst-Afrika. Grunnleggende viten om kropp, helse, ernæring og treningslære er i mange

tilfeller en mangelvare. Da undervisning sikrer en bærekraftig virksomhet har vi valgt å legge mest vekt på det. Når det gjelder akutte skader hersker det for eksempel en økt misforståelse om at man skal tilføre varme. Man om-

«Målet for utvexlingen er i hovedsak å overføre kunnskap om å behandle og forebygge idrettskader»

Qin Wen og Lu Hongyan, Kina

Jobber hos Red Cross Nordic United World College i Fjaler. På utvexling fra Ningxia University i Kina.

De to kinesiske deltakerne har vært i Norge i seks måneder allerede. De underviser elever i kinesisk (mandarin) og engelsk, i tillegg til å ha konversasjonstimer med de som ønsker det. De arrangerer også aktiviteter som kalligrafi, Tai Chi, lære å lage armbånd og brette papir, etc.

Hongyan sier det er interessant å se en annerledes måte å undervise på. Siden de er frivillige, har de sjansen til å være med på forskjellige ting. På denne måten ser

de at det blir brukt ulik metodologi, lærere står friere til å bruke eget materiale i egen undervisning, de bruker gruppediskusjoner og presentasjoner i større grad enn i Kina. Studentene oppfører seg også helt annerledes; de kan sitte eller til og med ligge på gulvet i filosofiundervisningen, noe som ville være utenkelig i Kina. Det er også ulik struktur i klasserommet, mer avslappet, og lærernes klær er langt mer uformelle.

På forhånd har ikke Hongyan mye lærerfaring, men hun finner det interessant å se hvordan lærere og studenter oppfører seg og hvordan studenter lærer. Hun skulle gjerne hatt mulighet til å studere dette enda mer. Som både Qin Wen og Hongyan sier, så jobber de på en internasjonal skole og ikke en norsk skole. Få av lærerne er utdannet i nordiske land, de fleste er fra andre steder.

Bjarne Lindebø på kamp med Mathare United

Bjarne underviser Mathare United.

Bjarne Lindebø og Marianne Lislevand jobbet begge som fysioterapeuter i Kenya.

slutter da for eksempel en akutt kneskade med et håndkle dyppet i varmt vann, eller smører kneet inn med en mentolsalve. Når vi underviser og holder kurs/ seminar setter vi alltid av tid til å understreke at mentolsalven ikke skal brukes på akutte skader. Hver gang er klassen dypt sjokkert, og kan nesten ikke tro sine egne ører.

Arbeidsoppgavene vi har er varierte og utfordrende, spesielt med tanke på at vi begge er nyutdannede. Det er først nå vi for alvor begynner å forstå sammenhengen i alt vi lærte på skolen,

«Vi må lære å bruke det vi har rundt oss, og unngå å tenke på alt vi ikke har tilgang på»

og gjennom turnusperioden. Når man står helt alene, uten et nettverk av kolleger rundt seg må man virkelig skjerpe alle sanser. I en slik situasjon må man bli dyktig på stillings- og bevegelsesanalyse. Det er nå timene med analyse på Mensendiecken kommer til sin fulle rett. Man må også tenke alternativt og improvisere. I Norge har man tilgang på nødvendig fysioterapi- og medisinsk utstyr, mens her bruker vi for eksempel sure fotballsokker som bandasje, og grønt papaya-skall for å trekke bakterier ut av et sår. Vi må lære å bruke det vi har rundt oss, og unngå å tenke på alt vi ikke har tilgang på.

Mennesker her i Kenya uttrykker smerte ulikt sammenlignet med nordmenn. Man er generelt restriktive for å vise følelser i Norge, kanskje av frykt for å fremstå som hypokonder? Her er det annerledes. Blir en kenyaner skadet kan han gi uttrykk for en enorm smerte for

noe jeg, som nordmann, vil si er ubetydelig. Dette gjør det vanskelig for oss når vi må prioritere pasienter og utstyr.

Siden oktober 2005 har vi undervist en klasse to dager i uka. Da MYSA og CHRISC er opptatt av kjønnslikhet består klassen av både gutter og jenter. Undervisningen dreier seg i hovedsak om forebygging og behandling av idrettsskader, men vi underviser også i grunnleggende anatomi, nevrologi, fysiologi og ernæring. Undervisningen vil vare frem til juni 2006. Da vil vi avslutte kurset med en slags eksamen. Vi håper dette arbeidet blir fulgt opp til neste år.

Arbeidsmengden er stor og det kan bli svært lange dager, og dager går over i uker. Likevel kunne jeg ikke fått en mer utfordrende, givende og interessant jobb.

Teologistudent Mateus Fonseca Pereira (26)

Fra: Movimento Encontro, Brasil

Til: Det norske misjonsselskap (NMS)

Mateus Fonesca Pereira er teologistudent i Brasil til vanlig, nå er han deltaker i FK-ung hos vertspartner NMS. Han har under oppholdet i Norge skrevet en oppgave der han sammenligner både gudstjenesten og Den norske Kirke (DNK) med den brasilianske lutherske kirken i sitt eget hjemland.

Sarah Mariam, Bangladesh

Jobber hos Kirkens Nødhjelp i prosjektet Communication for Change. Utveksling med Rangpur Dinajpur Rural Sevice

Sarah er interessert i hvordan studentene hun skal møte i Norge ser på Bangladesh. Hun forteller at hun opplever at folk ser henne som en fra et svært fattig land, som en som trenger hjelp. Hun er med i prosjektet Communication for Change fordi de ønsket en som kunne snakke om utfordringene i Bangladesh.

Det er vondt å bli sett på som noen fra verdens mest korrupte og fattige land. Sarah ønsket å bli lege, hun har allerede studert

medisin i fem år, men nå ser hun at hun ønsker å jobbe med utvikling. Hun har nå bestemt seg for at det er det hun vil satse på å gjøre etter at hun har avsluttet det tre måneder lange oppholdet i Norge. Etter at hun kommer tilbake til Bangladesh ønsker hun å avslutte legestudiene, og så vil hun sannsynligvis gå over på å jobbe innenfor helse og utvikling. Først skal Sarah reise rundt til skoler i Norge sammen med to norske jenter og fortelle elever om hennes hjemland og utfordringer det står overfor.

Hovedsakelig spør Mateus Fonseca Pereira seg, i oppgaven han har skrevet, hvorfor det er så mange gamle og så få unge i kirken. Han peker på det han tror er grunnene til at den norske kirken «is losing it's appeal» og fremstår som gammeldags og tom. Hans hovedmomenter er at alt for mye er profesjonalisert og lønnet arbeid, og det fører til lite frivillighet og engasjement innenfor kirken.

Svakt lederskap og utydelige målsettinger og visjoner i menighetenes arbeid er også en betraktning fredskorpsdeltakeren har gjort seg. Teologistudenten fra Brasil mener at liturgien og det musikalske uttrykket er alt for stivt og kjedelig for dagens ungdom og at det hindrer en naturlig gledesutfoldelse ved å feire gudstjeneste. Dette gjør at kirken blir alt for innadvendt. - Den ekstremt tradisjonelle liturgien som brukes i den norske statskirken synes å passe best for begravelser, og ikke i en gudstje-

neste hvor hensikten bør være å prise Gud, skriver Mateus Fonseca Pereira. – Hvis folk er vant til sanger med gitar og trommer i hverdagen,

«Stivt og kjedelig uttrykk hindrer naturlig gledesutfoldelse»

hvorfor skal kirken bare bruke orgel i gudstjenesten? Selvfølgelig høres orgelmusikk veldig merkelig ut for unge mennesker som er vant til annen type musikk og rytmer gjennom radio osv. hver eneste dag, hevder han.

Oppgaven ble sendt videre til Kirkerådet, som er Den norske kirkens øverste organ, og Mateus fikk tilbakemelding om at dette stoffet ville bli brukt som vedlegg til sakspapirer i «Nemnd for gudstjenesteliv» og «Utvalg for ny salmebok». Brasilianeren er med andre ord med på å påvirke det pågående utviklingsarbeidet innenfor Den norske Kirke.

Britt Jorunn Myhren, fredskorpsdeltaker nummer 2500.
Foto: Liz Palm

Grafisk designer Britt Jorunn Myhren - deltaker nummer 2500

Fra: Kulturskolen i Fredrikstad

Til: Escola Nacional de Artes Visuais, Mosambik

Britt Jorunn Myhren (28) fra Saksumdal ved Lillehammer ble fredskorpsdeltaker nr 2500. Britt Jorunn var på forberedelseskurs i november, og skal jobbe ett år som grafisk designer i Mosambik.

Arbeidsgiveren hennes der er Escola Nacional de Artes Visuais som har utvekslingsavtale med kulturskolen i Fredrikstad. Skolen Britt Jorunn skal undervise på har 309 elever og underviser i keramisk design, grafisk design, tekstildesign og visuell kunst, og ligger under Ministry of Education and Culture i Mosambik.

Iva Mugalela fra Mosambik, som er avbildet på forsiden av årsrapporten, er fredskorpsdeltaker i den samme utvekslingsavtalen, og har i 2006 undervist i moderne ballett på Kulturskolen i Fredrikstad.

Linn Benedicte Brubakken, Norge

Jobber for AIESEC og skal på utveksling til Shanghai i Kina

Benedicte ble rekruttert til *Make a difference*-prosjektet etter å ha funnet utlysning på global.no. Hun er glad for å kunne bruke egen bakgrunn og utdanning når hun skal jobbe i et advokatfirma i Shanghai. Benedicte er utdannet statsviter med masteroppgave i kinesisk politikk, og har tidligere vært i Shanghai i forbindelse med masterstudiet og tatt kurs i Chinese Politics på universitetet i Shanghai. Benedicte ser for seg at hun skal jobbe med internasjonale kunder i kundeav-

delingen og være en brobygger mellom Kina og Norge. Hun tenker at det å jobbe i et kinesisk firma gir henne mulighet til å bli bedre integrert, være sammen med kinesere og ikke med andre vestlige som i større grad vil se ting på samme måte som henne selv. Benedicte synes Shanghai er en spennende by som samtidig med å være mer moderne og mer vestlig enn Vesten, også har gamle tradisjoner som gir store kontraster. Det tradisjonelle og det mo-

derne lever mye mer side om side enn i Norge. Mange bedrifter ser Shanghai som innfallsport til det kinesiske markedet, og det er en slags tilstand av gullfeber i byen. Mye gjøres uten å tenke gjennom konsekvenser både globalt og lokalt. Benedicte håper som samfunnsviter å kunne bidra til å bevisstgjøre bedrifter på dette. Hun synes selv hun har hatt flaks som har fått være med på dette prosjektet, som var akkurat det hun ønsket seg - i akkurat det landet hun vil være!

Hva skjer med deltakerne etterpå?

Fredskorpset har startet en kartlegging av hva som skjer med deltakerne etter hjemkomst, og hva fredskorpsperioden har betydd i deres videre liv og karriere.

I Norge har dette tatt form av et elektronisk spørreskjema, som 275 hjemvendte deltakere svarte på i august. Hele 87% av hjemvendte nordmenn sier at fredskorpsperioden ble en inspirasjon til videre yrkesmessig utvikling. Nesten halvparten av de spurte sitter 1-3 år etter hjemkomst i jobber med større selvstendighet og mer ansvar enn da de kom hjem. 71% sier at fredskorpsperioden ga faglige nettverk og kontakter de har kunnet benytte seg av siden.

3/4 av de norske deltakerne sier at fredskorpsperioden også ble en inspirasjon til å engasjere seg mer i frivillig arbeid og organisasjonsliv. Hele 96% sier at fredskorpsperioden var en positiv opplevelse, og vil anbefale andre å bli deltakere. Én sier: «Jeg har blitt mye mer utadvendt. Kanskje også blitt mye mer trygg. Føler at jeg er i besittelse av en erfaring kanskje ikke så mange har».

«96% vil anbefale andre å bli fredskorpsdeltakere»

I sør er det nettverkskoordinatorene som sporer opp hjemvendte deltakere i utvalgte land, og sender dem manuelt spørreskjema. I Afrika hadde vi ved årsskiftet besvarte skjema fra 50 hjemvendte deltakere i Etiopia, Kenya, Uganda, Tanzania, Sør-Afrika, Zambia og Zimbabwe. I sør sier også nesten alle (94 %) at de har hatt stort utbytte av fredskorpsperioden. Deltakerne kommenterer at de har hatt sitt livs sjans til en unik eksponering. Én sier: «Fredskorpsets utvekslingsprogram har fullstendig forandret mitt liv, min yrkeskarriere og de holdninger jeg pleide å ha til andre og andres kultur».

2/3 av de spurte i sør har etter 1-3 år en bedre jobb enn ved hjemkomst, selv om halvparten av disse igjen sier at dette er som følge av at de har forlatt sin opprinnelige arbeidsgiver og gått videre i sin karriere. Det er også omtrent 2/3 som sier at de har økt sitt frivillige engasjement på ulike måter.

Som for nordmenn sier praktisk talt alle at de vil anbefale andre å bli deltakere, og ville gjort det om igjen om de fikk sjansen.

Statistikk deltakere

Antall deltakere som har fullført FKs forberedelseskurs i 2006 for å reise ut: 531. Antall deltakere som inngår i signerte samarbeidsavtaler: 2519.

Deltakere som har fullført forberedelseskurs

	Nord-sør	Sør-nord	Sør-sør	Total
FK nord-sør	78	70	14	162
FK-senior	17	9	0	26
FK sør-sør	1	0	109	110
FK-ung	144	89	0	233
Totalt	240	168	123	531

Den største programlinjen målt i antall deltakere, er FK-ung. Deltakerne i nord-sør-programmet og sør-sør-programmet arbeider vanligvis i vertslandet i ca. ett år. Deltakerne på disse to programlinjene til sammen utgjør ca halvparten av alle fredskorpsdeltakere som reiste ut i 2006. FK-ung-deltakerne er i vertslandet i en kortere periode enn deltakerne på de andre programlinjene.

Kjønnsfordeling og utvekslingsretning

	Nord-sør	Sør-nord	Sør-sør	Total
Kvinner	62	48	37	52
Menn	38	52	63	48
Totalt	100%	100%	100%	100%

Omtrent like mange menn og kvinner reiser ut som fredskorpsdeltakere. Når vi bryter ned tallene på utvekslingsretning, ser vi at det er en klar overvekt av kvinner som reiser ut fra Norge, mens det er en klar overvekt av menn som utveksles sør-sør. Kjønnsfordelingen blant sør-sør-deltakere er imidlertid mindre skjev enn i 2005, da bare 27% var kvinner. Fredskorpset har arbeidet målrettet for å bedre kjønnsbalansen blant deltakere. En høy andel av kvinner, særlig fra sør, er viktig for å gi kvinner mulighet til å være med i utviklingen av egne land.

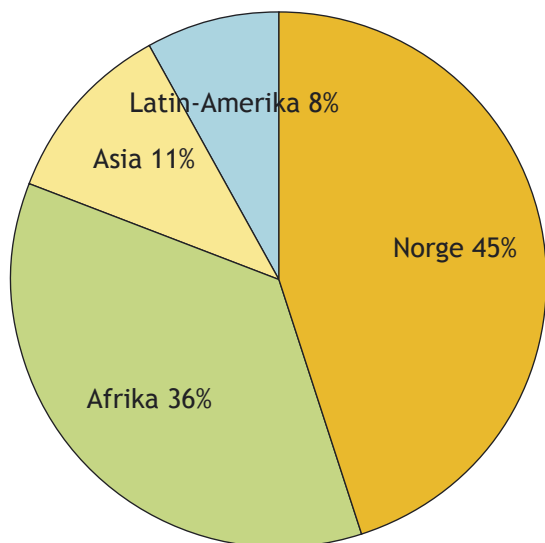
Kjønnsfordeling og programlinje

	Nord-sør-program	FK-senior	Sør-sør-program	FK-ung	Totalt
Kvinner	46	19	40	65	52
Menn	54	81	60*	35	48
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

* Noen sør-sør-deltakere inngår i andre programlinjer enn sør-sør. Summen deltakere avviker derfor i de to tabellene.

Dersom vi ser på fordelingen av kvinner og menn på programlinjer, ser vi at det er blant de yngste at det er en stor overvekt kvinner. Fredskorpset-senior, derimot, har en stor overvekt mannlige deltakere.

Hvor kommer deltakerne fra?

Over halvparten av FK-deltakerne kommer fra land i sør. Afrika står for over en tredjedel av alle fredskorpsdeltakere, mens Asia og Latin-Amerika har betydelig færre. Dette skyldes blant annet at Afrika er langt mer involvert i alle programlinjene enn Asia, som hovedsakelig er inne i sør-sør-programmer.

Hvilket land kommer deltakerne fra?

	Nord-sør	Sør-nord	Sør-sør	2006	2001-06
Norge	240	0	0	240	1080
Uganda	0	14	14	28	93
Sør-Afrika	0	20	7	27	107
Tanzania	0	14	12	26	112
Guatemala	0	15	4	19	67
Kenya	0	9	10	19	87
Malawi	0	10	9	19	66
Zimbabwe	0	6	6	12	41
India	0	5	6	11	50
Etiopia	0	3	7	10	38
Zambia	0	4	6	10	50
Namibia	0	7	2	9	31
Bangladesh	0	1	7	8	51
Brasil	0	7	1	8	36
Nepal	0	2	6	8	25
Colombia	0	4	3	7	27
Madagaskar	0	7	0	7	21
Kina	0	4	2	6	28
Mosambik	0	3	2	5	8
Thailand	0	3	2	5	23
Andre land				47	295

Selv om Fredskorpset støtter prosjekter i 55 land, kommer hoveddelen av deltakere fra ca. 20 land, de fleste av disse sammenfallende med Norges hovedsamarbeidsland og andre samarbeidsland. Denne oversikten viser land som er hjemland for fem deltakere eller mer i 2006,

og med totale tall for perioden 2001-2006 for de samme landene. Uganda, Sør-Afrika, Tanzania, Guatemala, Kenya og Malawi stiller i en særklasse.

Deltakere etter sektortilhørighet

	Nord-sør	Sør-nord	Sør-sør	Total
Menneskerettigheter, fredsbygging, talsmannsorganisasjoner	12	8	24	44
Jordbruk	4	2	4	10
Næringsliv	7	8	11	26
Kultur	12	14	9	35
Utviklingssamarbeid	43	26	11	80
Utdanning grunnskole og videregående	4	5	0	9
Helse	9	13	9	31
Media	2	4	23	29
Politiske organisasjoner, solidaritetsorganisasjoner	22	2	1	25
Offentlig administrasjon	13	14	4	31
Religiøse organisasjoner	14	17	0	31
Idrett	17	7	8	32
Universitet og forskning	42	29	6	77
Ungdomsorganisasjoner	20	10	0	30
Annet	19	3	6	28
Sektor ikke registrert	0	6	7	13
Total	240	168	123	531

Fredskorpset favner bredt, og ønsker å involvere mange samfunnssektorer og yrkesgrupper. Denne oversikten viser deltakere fordelt etter avsenderorganisasjonens sektortilhørighet. Rettighetsorganisasjoner, media, kultur, idrett, næringsliv, utdannings- og forskningsinstitusjoner, helse, offentlige institusjoner og religiøse organisasjoner, sender alle et betydelig antall fredskorpsdeltakere.

Det store antallet deltakere som reiser ut fra organisasjoner som arbeider med utviklingssamarbeid, må tilskrives at mange FK-ungdeltakere reiser ut i regi av bistandsorganisasjoner.

Hvor i Norge kommer deltakerne fra?

Fylke	Sum	Fylke	Total
Oslo	40	Vestfold	9
Hordaland	26	Buskerud	8
Akershus	24	Telemark	8
Møre og Romsdal	17	Østfold	8
Rogaland	16	Hedmark	7
Sør-Trøndelag	15	Nord-Trøndelag	6
Vest-Agder	13	Aust-Agder	5
Troms	11	Oppland	4
Nordland	10	Finnmark	1
Sogn og Fjordane	10	Mangler data	2
Total			240

NETTVERK OG KOMMUNIKASJON

Forum 2006

Samlingen i september der representanter for samtlige av Fredskorpsets partnere var invitert, og der over 300 deltakere fra 50 land deltok, var et av årets store høydepunkt. Under fellestittelen Forum 2006 ble en rekke ulike arrangementer gjennomført. Den formelle delen av Forum er det offisielle Rådsmøtet, som utgjør det vedtektsfestede representantskapet. José Ramos-Horta, Rigorberta Menchú Tum og Wangari Maathai, tre Nobelprisvinnere fra tre kontinenter, deltok ved flere av ar-

rangementene. Først og fremst i Oslo Rådhus der det var samlet ca 1250 inviterte gjester. Forum fikk totalt sett svært gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Betydningen av erfaringsutveksling og videreutviklingen av Fredskorpset som nettverk ble sterkt vektlagt. Arrangementene ga også god mediedekning, med en rekke reportasjer i nasjonale og lokale aviser, samt flere TV-innslag.

Wangari Maathai på mottakelsen i Rådhuset.

Reza Rahman på vei til paraden, som gikk oppover Karl Johans gate

Parade fra Christiania Hotell til Rådhuset

Berta Robles fra Chile synger latinamerikansk musikk, og var et av mange kulturinnslag under Forum 2006. Alle fotos: Liz Palm

Program 6.-11. september

6. September	Deltakerforum, Norges Røde Kors	En samling for ca 40 tidligere og nåværende deltakere, der bl.a. opprettelse av en deltakerforening ble diskutert.
	Ungdomskonferanse: «Norges rolle som fredsnasjon og våpenproducent», Norges Røde Kors	Ca 150 deltakere Innledninger og debatt v/ Petter Eide, Kjetil Skogrand, Erling Borgen, Tomas Colin Archer, Kai F. Brandt-Jacobsen. Debatten ble ledet av Magnus Marsdal
	Deltakerfest, Gloria Flames	
7. september	Rådsmøte, Hotell Royal Christiania	Over 300 representanter for Fredskorpsets partnere og ansatte. Foredrag v/ statsråd Erik Solheim, styreleder Per Kr. Lunden og direktør Tor Elden. Kulturelle innslag.
	Parade	Gateparade fra Jernbanetorget til Oslo Rådhus, ledet av musikere fra Norges Musikkorps Forbund og Field Band Foundation
	Offisiell lunsj i Oslo Rådhus	Oslo kommune var vertskap for inviterte gjester fra politikk og organisasjonsliv.
	The FK North South Forum 2006, Oslo Rådhus	Ca 1250 inviterte gjester. Taler ved statsråd Erik Solheim og de tre Nobelprisvinnerne José Ramos-Horta, Rigoberta Menchú Tum og Wangari Maathai.
	Mottakelse, Oslo Rådhus	
8. september	Workshops	Utvexling av erfaringer. Se egen omtale
	Foredrag	Fire ulike foredrag med overordnet tema fredsbygging og konfliktløsning: Elisabeth Rehn, Vasu Gounden, Nazneen Khan-Østrem og Henrik Syse
	Fast Track Meeting Session («Speed-dating etter Fredskorpsmetoden»)	Rask presentasjonsrunde og nettverksbygging for partnerne. Se egen omtale
	Bankett	Middag for delegatene, Nobelprisvinnerne og andre inviterte gjester. Taler og kulturelle innslag.
9.-11. september	FK-ung-forum, Oscarsborg festning	Konferanse for partnere i ung-programmet. Se egen omtale
	FK sør-sør- forum, Geiranger	Konferanse for partnere i sør-sør-programmet. Se egen omtale

Fullsatt sal under rådmøtet

Nye forbindelser og nettverk blir skapt på «speed-dating» for partnerne.

Fredskorpsdeltakere. Fotos: Liz Palm

Workshops

En viktig del av programmet under Forum 2006 var workshopene, der representanter for samtlige partnere deltok. Gjennom deltakende metode var formålet å dele erfaringer, samt å gi råd og forslag til Fredskorpsets styre og sekretariat. Deltakerne ble gitt følgende utfordringer:

- Fredskorpsets verdier er solidaritet, gjensidighet, likeverd og åpenhet. Lykkes vi som partnere i å inkludere disse verdiene i vårt daglige arbeid, og hvordan kan vi ytterligere forbedre oss?
- Hva har du som partner lært av utvekslingene, og hvordan sikrer vi oss at deltakernes nye kunnskap nyttiggjøres på institusjonsnivå?

Utdrag av forslagene. Her er noen av rådene som kom fram under gruppearbeidet:

- Bygg institusjonelt samarbeid utover utvekslingsprogrammene
  - Involver større deler av staben i partnerorganisasjonene, spesielt seniormedarbeidere. Få med ledelsen. Lag karriereplaner for deltakerne.
  - Fredskorpset må fortsette med etableringen av regionale partnernetter.
- Grundigere utvelgelse av deltakere, og mer fokus på å beholde deltakerne i organisasjonen etter hjemkomst.
  - Begge partnere bør involveres i rekrutteringen.

- Rekrutteringen må skje i et langtidsperspektiv.
- Revurder aldersgrensene, åpne opp for flere seniorer på kortere engasjement.
- Tilby økonomiske tilskudd til oppfølgingsaktiviteter

- Ytterligere fokus på kjønnsbalanse
  - Velg prosjekter som tiltrekker begge kjønn.
  - Still krav til kjønnsbalanse ved rekruttering.
  - Utvid aldersgrensene for kvinner.
- Ofte partnermøter
  - Arranger flere partnermøter
  - Videreutvikle kurs for partnere
- Økt åpenhet, solidaritet og likeverd
  - Partnere må sikre godt styresett i egen organisasjon.
  - Sørg for god kommunikasjon med deltakerne, der spørsmål oppmuntres.
  - Forberedelseskursene for deltakerne bør inkludere informasjon om reglene for økonomiske tilskudd til deltakerne, og respekt for partnerorganisasjonene.
  - Fokuser på Fredskorpsets verdier i partnerkursene.
  - Fredskorpsets regionkontorer bør ha kontakt med sør-partnere i nord-sør-programmene.
  - Lag en verktøykasse med eksempler på «best practices»

Til strategiarbeidet. Innspillene fra workshopene ble tatt med i Fredskorpsets arbeid med en ny strategi høsten 2006.

Speed-dating

Fredskorpset er et stort nettverk av ledere fra Afrika, Asia og Latin-Amerika og Norge. For at så mange som mulig av disse skulle møte andre ledere innenfor sine sektorer ble det lagt en kjempemessig møteplass for å skape nye nettverk.

Inspirert av «speed-dating» - såkalt stressjeking - fikk deltakerne fire minutter til å presentere sin organisasjon for deretter å velge noen de ville møte for å snakke mer med. Her ble mange nye forbindelser skapt og framtidig samarbeid avtalt.

Resultatene fra workshoparbeidet ble presentert som avisoppslag.

Partnere med sør-sør utveksling møttes til eget forum i Geiranger. Foto: Per Steinar Moen.

Serena Chiting Chuang fra Asia-kontoret sammen med en av deltakerne på sør-sør-forum.

FK-partner på ung-forum på Oscarsborg. Foto: Liz Palm

Sør-forum i Geiranger

For andre gang fikk partnerne i Fredskorpsets sør-sør-program et eget forum i forbindelse med rådsmøtet. I alt var 85 partnere fra 27 land med på en rundreise via Ålesund til Geiranger og derfra over fjellet og gjennom Gudbrandsdalen tilbake til Oslo.

Tema for forumet var norsk utvikling; hvordan Norge i løpet av forrige århundre utviklet seg fra å være et av Europas fattigste land til å bli et av verdens rikeste land. Reisen i seg selv, guiding, forelesninger og samtaler belyste fra ulike vinkler hvordan den raske utviklingen i økonomisk og sosial standard har vært mulig, hvilke kostnader den har hatt og hvilke utfordringer Norge har i dag. Temaet ble valgt fordi både utvikling og vekst i levestandard står på dagsorden i alle sør-sør-partners hjemland. Foredragene «Den norske suksesshistorien: Kvinners adgang til makt i Norge» ved Anne Havnør fra Utenriksdepartementet og «Likhet og moderasjon – norske verdier i velstandsutviklingen» ved Andreas Aase fra Høyskolen i Agder ble særlig godt mottatt.

Målet med reisen var å inspirere deltakerne i eget utviklingsarbeid hjemme, men også å bidra til at Fredskorpsets ulike partnere kunne knytte nye forbindelser på tvers av profesjoner og landegrensener, ikke minst for å

diskutere erfaringer knyttet til partnerskap og utveksling.

Ung-forum på Oscarsborg

Over 60 deltakere fra Fredskorpsets partnere i Norge, Afrika, Asia og Latin-Amerika var samlet på Oscarsborg festning 9.-11. september. Felles for disse var at de har FK-deltakere under 25 år på utveksling hos seg.

For første gang var det et eget arrangement for bare ung-partnere i etterkant av rådsmøtet. Målsettingene med å samle ung-partnerene på denne måten var både å fokusere på problemstillinger knyttet til det å være en FK-ung partner, samt å legge til rette for et møte mellom ulike ung-partnere som er involvert i FK-utvekslingene.

Programmet var variert med en blanding av foredrag, presentasjoner, gruppearbeid, utendørsaktiviteter og norsk kultur og historie.

Helgen ble avsluttet med Pellegrino Riccardi som snakket om hvilke hensyn vi må ta når vi jobber med andre kulturer; hvordan vår måte å kommunisere og handle på kan tolkes og mistolkes.

En av partnerne sa i etterkant at «FK-ung-forumet var positivt som møtested og arena for diskusjon, og veldig fint at FK-ung prioriteres på denne måten.»

Deltakerne på FK-ung-forum på Oscarsborg. Foto: Liz Palm

«Å gå inn i dialog er et tegn på styrke, ikke på svakhet», sa politisk rådgiver i Utenriksdepartementet, Torbjørn Urfjell i sin åpningstale.

Over 200 deltok på fredskonferansen i Nepal

Fredskonferanse i Nepal

Nettverk i sør

Selv om det vellykkede folkeopprøret i april 2006 åpnet for dialog og samarbeid, og økte det nepalske folks forpliktelser til å jobbe for fred, rettferdighet, frie valg og gjenoppbygging av staten, står fortsatt en rekke utfordringer igjen. Ulike overgangsordninger som våpenkontroll, innføring av politiske rettigheter og menneskerettigheter, samt valg av en grunnlovgivende forsamling

«Varig fred kan bare oppnås gjennom en forsoningsprosess der ofrene fra den langvarige konflikten ivaretas på en skikkelig måte»
Visestatsminister og utenriksminister K. P. Sharma Oli.

er noen av landets mest prekære behov. I oktober 2006 arrangerte Fredskorpset sammen med Informal Sector Service Center (INSEC), som også er FK-partner, en fredskonferanse. Visestatsminister

og utenriksminister K. P. Sharma Oli åpnet konferansen sammen med politisk rådgiver i Utenriksdepartementet, Torbjørn Urfjell og Norges ambassadør i Nepal, Tore Tøreng.

En rekke internasjonale eksperter på fredsbygging var invitert for å dele erfaringer som kan bli nyttige i den videre fredsprosessen i Nepal.

Over 200 nepalske og internasjonale deltakere fra statsforvaltning, politiske partier, diplomati, FN-organisasjoner, giverorganisasjoner, academia og media var til stede på konferansen, som ble fylldig dekket av aviser og TV i Nepal.

Pressekorpsset var på plass under fredskonferansen i Nepal

Deltakerkonferanse i Guatemala

FK:X-deltakere vil lage nettverk i Mellom-Amerika

I november 2006 var både tidligere og nåværende fredskorpsdeltakere samlet i Antigua i Guatemala. Norske deltakere på utveksling i Mellom-Amerika møtte tidligere deltakere fra området. Det er første gang en slik nettverkssamling kun for deltakere er arrangert utenfor Norge.

Utveksling av erfaringer resulterte blant annet i ønsket om å etablere et FK:X-nettverk for tidligere deltakere i Mellom-Amerika. Dette kan være et forum for ideer og diskusjoner om hvordan den enkelte kan bidra med utvikling i sitt lokalmiljø.

Media/kommunikasjon

Tusenårsmål kampanjen

Tusenårsmål kampanjen fortsatte i 2006 å jobbe mot flere målgrupper og gjennom flere kanaler. Fredskorpset har vært leder for kampanjen i nesten hele 2006. Kampanjeleder har også hatt sin arbeidsplass hos FK. Flere store arrangører samarbeidet med kampanjen i sommerhalvåret; Landsskytterstevnet i Målselv, Olavsfestdagene i Trondheim, Norway Cup, Gymfestivalen/Kulturkarneval i Kristiansand og Norsk Musikkorps Forbund i Sandefjord og Stavanger, i tillegg til Barnas kulturfestival på Hellerudsletta på Skjetten og Skeive dager i Oslo.

Kampanjen har i 2006 fulgt opp arbeidet med kampanjesangen «Et løfte er et løfte» og inngått et samarbeid med barneartist Asgeir Borgemoen. Asgeir har spilt inn sangen på CD-singel, og CD-singelen har blitt distribuert gratis i oppimot 10 000 eksemplarer landet rundt.

Faksimile fra oppslag i Vårt Land

Øvrige informasjonsaktiviteter

Deltakerne har vært svært aktive i lokale medier og kursenes også i dette. Rundt Rådsmøtet og Forum 2006 var Fredskorpset representert gjennom Nobelprisvinnerne godt i nasjonale medier, blant annet i NRK frokost TV, Først og Sist på NRK og Fredag på TV2. Deltaker nr 2500, Britt Myhren, var på NRK frokost TV.

Fredskorpset har gjennom «Der mennesker møtes» arrangementene besøkt 30 steder i Norge i 2006. Her er det både gjennomført informasjonsaktiviteter rundt tusenårsmålene og om Fredskorpsets arbeid og nord-sør-spørsmål generelt. Hedersbetegnelsen Internasjonal kommune får mye oppmerksomhet i lokale medier rundt utdelingen.

Tusenårsmål kampanjen retter seg mot familien. Her fra et arrangement i regi av Norsk Musikkorps Forbund i Sandefjord. Forestilling med Asgeir Borgemoen, juni 2006. Foto: Liz Palm

Grenseløse muligheter

Å jobbe ett år i et annet land gjør noe med deg. Gjennom Fredskorpset kan du gjøre forandringer som faktisk betyr noe.

Fredskorpset er en statlig etat tilknyttet UD som arbeider med gjensidig utveksling av arbeidskraft mellom Norge og land i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Utvekslinga skjer innenfor rammen av forpliktende samarbeid mellom bedrifter og organisasjoner. Utenlandsoppholdet varer gjerne omtrent et år. For mer informasjon, se www.fredskorpset.no

Grenseløse muligheter

I 2006 ble kampanjen «Ekstrem forvandling» kjørt landsdekkende gjennom regionaviser og nasjonale media. Kampanjen bygger oppunder Fredskorpsets aktiviteter som «grenseløse muligheter».

Kampanjeannonser har stått på trykk i regionale og nasjonale aviser, i tillegg til aktuelle magasiner. Budskapet er at et år som fredskorpsdeltaker gir grenseløse muligheter.

Teatergruppa Queendom opptre på festforestilling i Skodje

Eid blir Internasjonal Kommune. Petter Eide fra Amnesty overrakte hedersbetegnelsen til ordfører Sonja Edvardsen.

Framtidsverksted i Samnanger kommune. Alle fotos: Liz Palm

Der mennesker møtes

«Der mennesker møtes» (DMM) arrangeres i samarbeid med kommuner i hele Norge. Arrangementet går over flere dager og har som formål å trekke fram det internasjonale engasjementet i kommunen og skape nye møteplasser.

Statistikk DMM

Totalt antall nettverksarrangement i 2006 var 30. Tabellen viser steder der det har vært holdt skolebesøk, fremtids- (FV) eller integreringsverksted (IV) og/eller festaften.

Steder 2006	Antall elever	Deltakere på FV/IV	Tilskuere festaften
Narvik	180	-	ca. 250
Eid	380	35 FV	ca. 250
Alta	85	-	-
Skodje	400	33 FV	ca. 350
Harstad	140	32 FV	ca. 800
Grong	88	14 FV	ca.150
Risør	250	22 FV	ca. 300
Nordkapp	160	21 FV	ca. 200
Gran	270	25 FV	ca. 150
Flora	373	47 FV	ca.400
Marker	60	25 FV	ca.300
Oppegård	200	15 FV	ca.250
Samnanger	40	30 FV	ca. 300
Tynset	274	29 FV	ca. 150
Stor-Elvdal	Se Tynset	35 FV	ca. 300
Hamar	150	17 FV	ca. 150
Kongsvinger	247	7 FV	-
Elverum	143	16 (Møte)	-
Hedmark	165	20 IV	ca. 150
Bydel Søndre Nordstrand	300	30 FV	ca. 200
Lærdal	165	20 FV	ca. 250
Inderøy	285	30 FV	ca. 250
Totalt	4355	503	5150

DMM består blant annet av skolebesøk, framtidsverksted og festforestilling, i tillegg til lokale arrangementer som filmvisning, utstillinger og foredrag.

Seksten kommuner er i 2006 tildelt hedersbetegnelsen Internasjonal Kommune, som Kommunenes Sentralforbund og Fredskorpset står bak. Hedersbetegnelsen tildeles kommuner som har et bredt og stort engasjement for internasjonale spørsmål og som aktivt inkluderer flyktninger og asylsøkere. I 2006 er det også delt ut Internasjonal Fylkeskommune til Hedmark og Internasjonal Bydel til Søndre Nordstrand.

Skolebesøk. Fredskorpset har i 2006 besøkt 4355 skoleelever i 23 kommuner. Læringsentreprenørene (LENT) har utarbeidet et pedagogisk opplegg som varer i to timer, og setter fokus på FNs Tusenårsmål og fordelingsproblematikken i verden. LENT har med seg nåværende og tidligere fredskorpsdeltakere på klassebesøkene. Opplegget fungerer svært bra, og engasjerer elevene på en god måte.

Framtidsverksted. «Hvordan kan Harstad bli en enda bedre internasjonal kommune?» Slik kan spørsmålet lyde

Dans på festforestilling i Hamar

Eventyrstund med FN-filuren i forbindelse med DMM i Oppegård kommune.

Safia Yusuf Abdi på festforestilling i Harstad kulturhus.

Kuame Sereba spiller på festforestilling i Koppang

Deltaker på framtidswerksted i Risør skriver ned framtid utfordringer til ordfører. Alle fotos: Liz Palm

når om lag 30 personer fra frivillige organisasjoner, kultur- og næringsliv, samt kommunale organer møtes til et kreativt framtidswerksted. LENT står også her bak det pedagogiske opplegget, og målet er å knytte noen forpliktelser til hedersbetegnelsen Internasjonal Kommune.

Verkstedet varer i to timer, og ender opp i 4-5 utfordringer som overrekkes ordføreren på festforestillingen. Disse gir kommunen noen saker å jobbe med videre med. Det kan være norsk kurs for innvandrere, internasjonal møteplass eller felles aktiviteter som inkluderer alle i lokalmiljøet.

Det har totalt vært 503 deltakere på framtidswerksteder i 2006, fordelt på 18 kommuner. I tillegg har det vært et integreringsverksted og et oppfølgingsmøte, jfr. tabellen til venstre.

FN-filuren og Tusenårsmålene. På mange av DMM-arrangementene, er FN-filuren og barna inkludert. I Marker kommune sang bortimot hundre barn «Et løfte er et løfte», en fantastisk avslutning på festforestillingen i Marker rådhus. I Oppegård ble det arrangert eventyrstund med FN-filuren sammen med barna, og i Harstad besøkte filuren Barnely barnehage. I tillegg har det vært stands, skolebesøk, utstillinger og ulike aktiviteter iverksatt av engasjerte aktører i den enkelte kommunen.

Andre arrangementer. Omfanget av «Der mennesker møtes» varierer fra kommune til kommune. Noen arrangerer fotokonkurranse, matkurs eller trommekurs, de presenterer filmer fra sør og inviterer til utstillinger, foredrag og temakvelder.

Festforestilling. Festforestillingen er avslutningen på DMM-arrangementet, og inneholder smakebiter

av det som har skjedd i løpet av uka. Her presenteres skolebesøk, framtidswerksted og Tusenårsmålene. I tillegg er det musikk, dans og andre kulturelle innslag, ofte guidet av en anerkjent konferansier, som Guri Schanke, Are Kalvø eller Shabana Rehman.

Dersom kommunen får hedersbetegnelsen Internasjonal Kommune, er dette kveldens høydepunkt. Prisen overrekkes gjerne av en kjent person fra lokalmiljøet, som i Harstad hvor Kine Hellebust gratulerte ordføreren, i et fullsatt Kulturhus med 800 tilskuere.

Det har totalt vært om lag 5150 tilskuere fordelt på 19 festforestillinger rundt om i landet i 2006. Publikum er hele familien.

Flyers laget i forbindelse med DMM i Inderøy og Oppegård. Både Shabana Rehman og Are Kalvø blir brukt som konferansier på festforestillinger.

Dr. Shyam Sundar Mishra sier antall hiv-smittede blant aldersgruppen 15-24 år synker, men påpeker at det er mange utfordringer å ta tak i. Blant annet stigmatisering.

Nettverk i sør

I de største samarbeidslandene i sør arrangeres nettverksmøter.

Til nettverksmøtene inviteres tidligere deltakere som har vendt tilbake til hjemlandet, nasjonale partnere under de ulike programlinjer, og deltakere fra Norge og andre land i sør som for tiden har sin fredskorpsperiode i landet.

Formålet med møtene er blant annet å skape et samlingspunkt for Fredskorpsets partnere og deltakere i det aktuelle land, utveksle erfaringer, og utnytte felles ressurser.

Nettverkene er på ulike stadier i utvikling: I et par land har nettverkene etablert seg som egne organisasjoner og drives selvstendig av landets alumni – tidligere deltakere. Disse nettverkene setter i stor grad sin egen agenda basert på egne interesser. I andre land er Fredskorpset fortsatt en drivende kraft og nytter nettverksmøtene blant annet til å følge opp pågående utvekslingsprogram.

Fredskorpset har en nøkkelpartner i de aktuelle land, og finansierer en stilling hos disse som etter behov nyttes til nettverksarbeid og andre fredskorpsformål i landet. Konseptet utvides ettersom flere land får mange hjemvendte deltakere, og er tenkt etter hvert å nå alle Norges 25 samarbeidsland.

Land	Nøkkelpartner	Nettverksmøter i 2006
Etiopia	EMWA	2
Kenya	ANPPCAN Regional	2
Malawi	(FK)	1
Sør-Afrika	Score	2
Tanzania	TAMWA	2
Uganda	(FK)	1
Zambia	(FK)	2
India	Drik	2
Bangladesh	SisuTech	1
Sri Lanka	Strømme	1
Sørøst-Asia	(FK)	1
Nepal	(FK)	1
Guatemala	Fundated	1

Oversikt over land og antall møter i 2006

Hiv/aids nettverk

FK Asia har et nettverk av partnere fra Sør- og Sørøst-Asia som på ulike måter er involvert i eller berørt av hiv/aids-relaterte spørsmål i sine egne land. Partnerne bruker de internasjonale og tverrfaglige forbindelser de har fått gjennom fredskorpsnettverket til å belyse de grenseoverskridende trekkene ved hiv/aids. Mangfoldet av sektorer som er representert i nettverket er et særlig fortrinn, og fyller et tomrom som finnes i de fleste andre nasjonale og internasjonale nettverk i regionen.

Katmandu. Det første seminaret i nettverket ble arrangert den 27. oktober 2006 i Katmandu, organisert av Nepal Institute of Development Studies (NIDS). Seminaret ble åpnet av Hon. Ramesh Lelelak, Minister for Arbeid og Transport. Ressurspersoner med forskjellig faglig bakgrunn fra Nepal, India og Bangladesh var invitert til seminaret for å dele sin kunnskap med representanter fra et stort antall private og offentlige institusjoner i Nepal. Tema for seminaret var «Hiv og migrasjon».

Nepal og India deler en åpen grense, og mobilitet er synonymt med utvikling for begge land. Arbeidsmigrasjon har lange historiske tradisjoner. Tradisjonelt har arbeidsstrømmen i stor grad gått fra Nepal til India, men i dag er det også en økende strøm av både faglært og ufaglært indisk arbeidskraft til Nepal. Flere forelesere la fram forskningsresultater som viser en klar sammenheng mellom arbeidsmigrasjon og spredningen av hiv/aids. Problemet øker ved at svært mange er uregistrerte arbeidere i uformell sektor som mangler både juridisk og sosial beskyttelse. Kvinner og jenter i hjemlandet er også sterkt utsatt når smittede arbeidere tar med seg smitten hjem. Utkantstrøkene i Nepal har fortsatt dårlig helsevesen, og sosial stigmatisering av smittede er utbredt.

NIDS vil bruke diskusjonene og kunnskapen fra seminaret til å gi anbefalinger til aktuelle nepalesiske myndigheter, som også hadde flere representanter til stede på seminaret. NIDS tror at regjeringen i Nepal er mottakelig for en migrant-vennlig HIV-politikk, og at tiden nå er inne for å anbefale den.

Vi oppfordrer våre partnere og nettverk til å fortsette å skape strategiske møtesteder for diskusjon og læring.

KVALITETSSIKRING

«Fredskorpset er ubyråkratisk, fleksibel og serviceorientert»

Evaluering av Fredskorpset

Etter 6 års drift og 2500 deltakere har et evalueringsteam fra PEM Consult i Danmark og NUPI i Oslo gjennomført en omfattende evaluering av Fredskorpset. Over 90 partnere i Sør-Afrika, Tanzania, Kenya, Uganda og Norge ble intervjuet i løpet av sommeren 2006.

Deltakerkurs for ung FK-ung. Foto: Maria Gossé

Meget positive resultater. Evalueringsteamet fremhever at Fredskorpset bidrar til utvikling gjennom styrking av kompetanse som har stor og relevant effekt for land i sør. Evalueringsteamet berømmer arbeidsmodellen med informasjons- og nettverksbygging i Norge og i sør, som tar utgangspunkt i utveksling av arbeidskraft og kompetanse.

I særdeleshet sør-sør-programmet betegnes som relevant og effektiv utvikling. Det er oppmuntrende at et slikt pionérprogram, som Fredskorpset er så godt som alene i verden om å ha, får en så positiv vurdering.

Kostnadseffektivt. Fredskorpset betegnes som et kostnadseffektivt utviklingsinstrument, og evalueringsteamet beskriver organisasjonen som ubyråkratisk, fleksibel og serviceorientert. Fredskorpset betegnes også

som en lærende organisasjon, som i løpet av sin korte eksistens kontinuerlig har forbedret sine arbeidsmetoder.

Evalueringsteamet mener Fredskorpset kan styrke kapasitetsbygging for partnerne i sør ytterligere. Det foreslås å oppheve aldersbegrensningene og slå sammen nord-sør og senior-programmet. Videre er teamet opptatt av at deltakernes informasjonsarbeid på egen arbeidsplass etter hjemkomst kan bedres, slik at partnerne får større nytte av utvekslingen.

Evalueringsteamet ser også en gevinst dersom metodene for planlegging, oppfølging og resultatmåling i partnerskap kan utvikles og styrkes, noe som vil kreve økt stab. Rapporten er tilgjengelig på www.fredskorpset.no, og vil følges opp av Fredskorpset og UD i 2007.

Kvalitetssikring av prosjekter

Fredskorpset har både en støttfunksjon og en kontrollfunksjon overfor partnere. Saksbehandler hos Fredskorpset har nær dialog med partner underveis, gir råd og veiledning, og kobler gjerne nye partnere til erfarne partnere innenfor samme felt.

I den grad det er mulig, møter saksbehandler i Fredskorpset partnerne sammen i forundersøkelsen for å kunne veilede partnerne samtidig, ikke bare den norske partneren, og slik kvalitetssikre prosessen. I sør-sør-partnerskapene er Fredskorpsets Afrika- eller Asia-stab til stede under partnerskapets felles planleggingsmøte, hvor de kvalitetssikrer planleggingsprosess og dokumenter.

Nettverkssamlinger er også en arena for kvalitetssikring. Fredskorpset legger til rette for nettverkssamlinger (i Norge og i de største programlandene i sør) og partnerkurs (i Norge) for partnere. På kurs og i nettverkssamlinger kan relevante temaer tas opp, som for eksempel:

- Hvordan finne den rette deltakeren

- Hvordan få til et likeverdig samarbeid, et reelt partnerskap
- Hvordan følge opp deltakere
- Tverrkulturell kommunikasjon
- Drift av programmer, praktiske sider

Partnerne dyktiggjøres, samtidig som de deler erfaringer, gjennom å fokusere på felles problemstillinger knyttet til det å drive fredskorpsprogrammer.

Gjennomgang hos partnere. Fredskorpsets programstab gjennomfører årlige prosjektgjennomganger gjennom møte hos primærpartner i Norge etter en egen mal. Programstaben gjennomfører også besøk hos utvalgte partnere i sør. Sør-sør-kontorene har i tillegg knyttet til seg eksterne konsulenter som gjør en del av monitoreringen. I dialogen mellom partnere og Fredskorpset diskuteres mulige forbedringer som kan settes i verk enten i gjeldende utvekslingsrunde, eller i den kommende runden med utveksling.

Fredskorpset krever rapport fra partnerskapet ved avsluttet utvekslingsrunde, hvor partnerne både må rapportere gjennom en skriftlig rapport og en økonomisk rapport.

I tillegg til den interne prosjektoppfølgningen, har Fredskorpset ved flere anledninger brukt eksterne konsulenter til å gjennomføre resultatstudier av utvalgte prosjekter (NUPI 2003 og 2004, Scanteam 2005, KUDI 2005).

Kursvirksomhet

Fredskorpsets kursaktivitet henger nært sammen med partnernes gjennomføring av utvekslinger. Kursene skal støtte partnere og deltakere i deres arbeid for å nå målene i de ulike partnerskapene. Innholdet i kursene legges opp for at deltakerne skal få innsikt i teoretiske og praktiske problemstillinger knyttet til utveksling og partnerskap. Ved å samles på kurs, får Fredskorpsets partnere og deltakere også mulighet til erfaringsutveksling ved

utvekslingens oppstart og avslutning, både innad og mellom partnerskapene.

Kurs og samlinger for partnere. Nordpartnere tilbyr partnerkurs som introduksjon til fredskorpsutvekslingen. Fokus for kurset er både partnerskap som metode for utvikling og praktiske verktøy i gjennomføringen av et partnersamarbeid, også knyttet til rekruttering og håndtering av deltakere. Som videreføring av introduksjonskurset, avholdes det nettverkssamlinger for partnere på ungprogrammet og felles samlinger for partnere på hoved- og seniorprogrammet. Tema for samlingene defineres av Fredskorpset, ofte basert på direkte innspill fra partnere.

Deltakerkurs. På ungprogrammet har partnerne det største ansvaret for forberedelse av sine deltakere. Fredskorpset godkjenner partnernes kursplaner og er ansvarlig for en uke av deltakernes forberedelse. Partnerne har også selv ansvar for hjemkomstsamlinger for sine respektive deltakere.

På hovedprogrammet gjennomfører alle deltakere et kurs i regi av Fredskorpset. Deltakere i nord-sør-utvekslinger kurses i hovedsak i Norge, mens deltakere i sør-sør-utvekslinger kurses i Afrika og Asia. Kursene har samme oppbygning og temaer, men lengden varierer noe.

På seniorprogrammet har det til nå vært avholdt kurs fra én til fire dagers varighet, spesielt tilpasset de aktuelle deltakerne som skal på utveksling.

Målsettingen med alle deltakerkurs er at deltakerne både skal forstå den utviklingspolitiske sammenhengen de inngår i som FK-deltakere, samt at de skal få konkrete verktøy for det å arbeide og leve i en annen kulturell kontekst. Disse målsettingene søkes oppnådd gjennom deltagende undervisning i utviklingsrelaterte problemstillinger, tverrkulturell kommunikasjon, helse og sikkerhet samt introduksjon til Fredskorpset, media, informasjons- og etterarbeid.

Hjemkomstsamlinger. I Norge avholdes hjemkomstsamlinger for deltakere på nord-sør-programmet. I sør-sør-programmet legges dette sammen med forbedelseskursene, før neste utveksling, og skaper en god erfaringsoverføring mellom deltakere som skal på utveksling og deltakere som er på vei hjem. På hjemkomstseminarer deltar både deltakeren og en representant fra partneren (deltakerens arbeidsgiver). Hjemkomstsamlingene er både individorientert og knyttet til en personlig oppsummering av utvekslingen samt hjemkomstproblematikk på deltakernivå. Samlingene har også et prosjektfokus hvor det gis mulighet til å diskutere programmessige utfordringer og eventuelle forbedringer til neste utvekslingsrunde.

Avholdte kurs i 2006

Kurstype	Antall
Forberedelseskurs nord-sør-programmet	5
Forberedelseskurs FK-ung i Norge	9
Forberedelseskurs i sør	5
Forberedelseskurs FK-senior	4
Hjemkomstseminar	8
Partnerkurs	5
Nettverkssamlinger FK-ung	3
Totalt	39

ADMINISTRASJON OG REGNSKAP

Styremedlemmer og ansatte i 2006

Fredskorpsets styre

Faste medlemmer:

Per Kr. Lunden (leder)
Marianne Damhaug (nestleder)
Wenche Fladen
Arne Sandnes
Vigdis Ravnøy
Sten Rino Bonsaksen
Tutu Jacobsen (ansattes representant)

Personlige varamedlemmer:

Eyolf Jul-Larsen
Nina Birkeland
Reidar Karlsen
Hanne Marstrand
Karl Tore Hareide
Laila Dalhaug
Saliou Kane (ansattes vararepr.)

Ansatte

Tor Elden (direktør)
Helge Espe (ass. direktør)
Stefan Midteide (- 1.3)

Programavdelingen

Live Bjørge (avd.leder)
Kristine Ø. Alsvik
Hans-Inge Corneliussen (permisjon fra 1.8)
Håvard Hovdhaugen (vikar fra 23.10.)
Saliou Kane
Synnøve S. Seljeflot
Jorunn Stokke

Kurs-, konferanse og nettverksavdelingen

Knut Jostein Berglyd (avd.leder)
Marit Elverland
Espen Marius Foss

Kari Siwe Haugen
Kristine Hoddevik
Tutu Jacobsen
Ellen Linde
Jørn Henning Lien
Maria Cristina Latini (vikar)
Anne Marit Træland (vikar)
Øyvind Sunde (engasjement)
Solrun Samnøy (permisjon)

Kommunikasjonsavdelingen

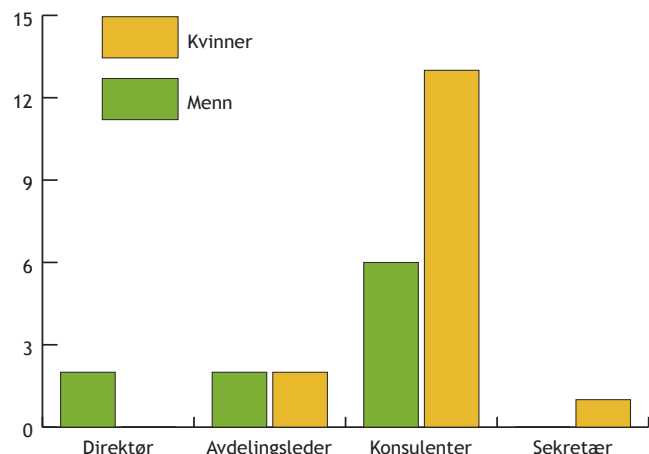
Håkon Ødegaard (avd.leder)
Per Steinar Moen
Liz Palm (engasjement fra 18.4.)
Tonje Westbye (permisjon)

Administrasjonsavdelingen

Grete Thingelstad (avd.leder)
Ine B. Dalseg
Elisabet Eikheim
Berit Wærn Hansen
Sonali Mehta
Marianne Kvisvik (vikar fra 26.9.)
Martin S. Drevvatne (sivilarbeider)

Likestilling

Av de 26 ansatte i Fredskorpsets sekretariat i Norge pr 31.12.2006 er 10 menn og 16 kvinner. Alle er i full stilling. I forhold til stillingskategorier er kjønnsfordelingen slik:

Regionkontorene

Regionkontoret i Asia

Sacha Jotisalikhorn (regional representant)
Nisa Chamsuwan
Serena Chiting Chuang

Regionkontoret i Afrika

Fikre Haile Meskel (regional representant)
Yonathan Fikre
Edwidge Mutale
Georgina A. Manuyuru

Andre

Norsk Senter for Demokratistøtte
(samlokalisert fram til 1.10.)

Astrid Thomassen (vikar)
Anja Riiser (permisjon)
Eva Langslet (permisjon fra 7.4)

Tusenårsmålskampanjen
Gert Danielsen

Medbestemmelse og styring

Det er holdt åtte styremøter, hvorav ett møte inkluderte et styreseminar der også vararepresentantene var innkalt. Det er også avholdt åtte møter i medbestemmelsesutvalget.

Fredskorpset har søkt om lokal forhandlingsrett, men søknaden ble ikke behandlet i tide til at forhandlingsrett kunne innvilges for inneværende forhandlingsperiode. I forbindelse med årets lønnsforhandlinger ble foreløpige

Fredskorpsets miljøpolicy

Alle ansatte i Fredskorpset forplikter seg til å ta et grønt ansvar.

Fredskorpsets ledelse vil legge til rette for at miljøvennlige tiltak prioriteres i vår virksomhet.

Fredskorpset vil vurdere miljøhensyn ved alle innkjøp, all avfallshåndtering, ved valg av transportmidler og i bruk av energi.

Fredskorpset vil gjennom eget engasjement søke å videreformidle et grønt ansvar til våre samarbeidspartnere.

lokale forhandlinger gjennomført i Fredskorpset, der resultatet ble endelig vedtatt i UD. Andel kvinner i Fredskorpset var 70% på forhandlingstildspunktet. Resultatet av lønnsforhandlingene ga en kvinneandel på 80% av lønnsøkningen.

Lokalisering

Fredskorpset flyttet til nye kontorer 1. oktober. Flyttingen skyldtes interne forhold hos tidligere utleier, som betalte alle kostnader knyttet til flyttingen. Vi holder nå til i Glasmagasingården, Stortorvet 10, 6. etasje.

Miljøledelse

Miljøledelse ble innført som styringsverktøy i 2005, og tiltaksplanen som ble videreført i 2006 er basert på følgende hovedmål:

- Redusere papirforbruket
- Redusere avfallsmengden
- Redusere strømforbruket
- Øke kollektiv- og sykkelbruk ytterligere
- Øke bevissthet om og krav til miljøhensyn i sekretariatet og fra våre leverandører

Årsregnskap 2006

Kommentarer til regnskapet

Regnskap 2006 er utarbeidet i tråd med de retningslinjer som er gitt av Riksrevisjonen. Det er ved utarbeidelsen av regnskapet tatt hensyn til de bestemmelser som gjelder for Fredskorpset som statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter.

Fredskorpset gis ut fra sin virksomhet anledning til å kunne forplikte midler for påfølgende år gjennom inngåelse av samarbeidsavtaler med partnere. Dette betyr at kun deler av avtalebeløpet utbetales det året avtalen inngås. Resten av de tildelte midler utbetales påfølgende år i henhold til avtalt overføringsplan. Avtalebeløpet for forundersøkelsene utbetales i sin helhet når forundersøkelsen er avsluttet. Den totalt forpliktete kostnaden for flerårige avtaler regnskapsføres i sin helhet ved avtalens inngåelse, mens ikke utbetalt restbeløp synliggjøres i balansen som gjeld til samarbeidspartnere, og vil utgjøre et fremtidig kontantbehov.

Resultat. Samlede disponible midler i 2006 besto av bevilgningen fra Utenriksdepartementet til Fredskorpset på kr. 165.000.000,-, jf. tildelingsbrev, overføring fra Utenriksdepartementet til Norsk senter for demokrati-støtte på kr. 4.446.175,- til drift, samt prosjekter i regi

av senteret og overføring fra FN-sambandet vedrørende Tusenårsmålskampanjen på kr. 290.000,-.

Regnskapet for 2006 viser et resultat på kr. 18,6 mill. En leverandørgjeld ved inngangen av året på kr. 77,6 mill., hvorav kr. 68,9 mill. til forfall i 2006, betyr at handlefriheten til å kunne forplikte midler for inneværende og påfølgende år gjennom inngåelse av nye samarbeidsavtaler i 2006 har vært begrenset. Det ble i 2006 inngått avtaler om forundersøkelser og samarbeidsavtaler for totalt kr. 106,9 mill. mot kr. 135,7 mill. året før. Leverandørgjeld ved inngangen av året til utbetaling i 2006 gjelder avtaler inngått tidligere år.

Fordringer/bankinnskudd. Fordringene skyldes forskudd utbetalt til regionkontorene i Afrika og Asia til bruk som arbeidskapital for januar 2007.

Gjeld og egenkapital. I tillegg til å synliggjøre Fredskorpsets gjeld til partnere og leverandører, viser balansen blant annet de avsetninger som er foretatt i 2006 i henhold til gjeldende bestemmelser. Utbetalinger påfølgende år til feriepenger og 6. termin arbeidsgiveravgift skal dekkes gjennom inneværende års bevilgning.

Likviditet. Resultatet, justert for endringer i gjeld og fordringer, gir en kontantstrøm ifølge årets drift på 1,7 mill. Med en inngående likviditetsbeholdning på kr. 1,4 mill., gir dette en likviditetsbeholdning ved utgangen av året på kr. 3,1 mill. Denne beholdningen skal dekke utbetalinger i 2007 knyttet til feriepenger opptjent i 2006,

samt 6. termin arbeidsgiveravgift 2006 til utbetaling i januar 2007. Beholdningen skal også dekke overføring av ubenyttede midler for Norsk senter for demokratistøtte på kr. 0,3 mill. Resterende beholdning på kr. 1,1 mill. skal dekke kostnader knyttet til aktiviteter forskjøvet fra 2006 til 2007.

Årsregnskap 2006, balanse

Konto	Kontonavn	2006
1520	Reise- og lønnsforskudd	-5.134
1521	Lønnslån uten rentefordel	0
1571	Lønnsforskudd	-15.829
1720	Forskudd regionkontor Afrika	257.992
1721	Forskudd regionkontor Asia	886.314
1795	Telefontrekk	2.528
1799	Andre interimfordringer	-16.954
1928	Bank innbetalinger	3.120.045
1	Eiendeler	4.228.961
	Egenkapital 01.01.2006	77.821.808
	Resultat 2006	-18.593.805
	<u>Egenkapital pr. 31.12.2006</u>	<u>59.228.003</u>
2400	Lev.gjeld innland	-990.664
2401	Lev.gjeld utland	-5.744
2402	Lev.gjeld forprosjekt	-342.920
2403	Lev.gjeld samarbarbeidsavtaler	-59.413.729
2419	Reskontro for personkontro	-312
2600	Forskuddstrekk	-768.430
2610	Påleggstrekk	0
2630	Pensjonstrekk (2%)	-71.379
2640	Avsatt AGA av arb.g. tilskudd	-33.084
2680	Netto utbet. Lønn	0
2686	Avsetting pensjon	-221.991
2690	Andre trekk	45.301
2770	Skyldig arbeidsgiveravgift	-129.960
2771	Arbeidsgiveravgift av avsatte feriepenger	-202.765
2930	Skyldige feriepenger i år	-1.321.286
2931	Skyldige feriepenger i fjor	0
2933	Utbetaling av feriepenger opptjent i år	0
2	Gjeld og egenkapital	-4.228.961

Årsregnskap 2006, resultat

Konto	Kontonavn	2006
	Årets bevilgning	165.000.000
	Driftsinntekter NDS	4.446.175
	Tusenårsmålskampanjen	290.000
3	Inntekter	169.736.175
461	Forundersøkelser	
4610	Forundersøkelser Hovedprogrammet	1.202.552
4611	Forundersøkelser Ung	69.600
4612	Forundersøkelser Senior	267.431
4613	Forundersøkelser FK-sør-sør Afrika	214.143
4614	Forundersøkelser FK-sør-sør Asia	494.831
4615	Forundersøkelser FK-sør-sør Latin Amerika	0
4619	Forundersøkelse NDS	224.624
462	Samarbeidsavtaler	
4620	Samarbeidsavtaler Hovedprogrammet	53.764.240
4621	Samarbeidsavtaler Ung	21.931.353
4622	Samarbeidsavtaler Senior	9.799.137
4623	Samarbeidsavtaler FK-sør-sør Afrika	11.104.147
4624	Samarbeidsavtaler FK-sør-sør Asia	3.941.981
4625	Samarbeidsavtaler FK-sør-sør Latin Amerika	1.130.098
4629	Samarbeidsavtaler NDS	2.796.629
463	Programstøtte	3.599.493
464	Monitorering og evaluering	922.843
465	Kurs	5.961.740
466	Partnernettverk	1.436.579
467	Eksterne nettverk	8.236.266
4	Programkostnader	127.097.687
5	Lønnskostnader	14.557.930
6	Administrasjon og drift	6.766.823
7	Andre driftskostnader	2.836.281
8/9	Finansinntekter- og kostnader	-116.350
	Sum inntekter	169.736.175
	Sum kostnader	151.142.370
	Årsresultat	18.593.805

Utveksling i Spor-programmet, Tanzania.
Foto: Mwanzo Millinga

Elever på Bambino School, som er FK-partner i Malawi.
Foto: Liz Palm

Erfaringsutveksling mellom FK-partnere. Workshop, Forum 2006.
Foto: Liz Palm

Deltakere på forberedelseskurs FK-ung.
Foto t.v.: Maria Gossé

Fredskorpset

Stortorvet 10
Postboks 8055 Dep.
0031 OSLO

www.fredskorpset.no
Telefon 24 14 57 00